

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
-----------------------	----------

ΜΕΡΟΣ Ι

ΓΝΩΡΙΜΙΑ ΜΕ ΤΟ ΔΗΜΟ ΑΡΦΑΡΩΝ

ΤΟ ΠΡΟΦΙΛ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΡΦΑΡΩΝ	3
--	----------

1.1.Γενικά	4
1.2.Προέλευση Τοπωνυμίων Ιστορική Αναδρομή	6
1.3.Χωροταξικά Χαρακτηριστικά του Δήμου Αρφαρών	13
1.4.Υποδομές Κοινωνικού – Διοικητικού Χαρακτήρα	15
1.4.1 Υπηρεσίες Υγείας – Πρόνοιάς και Πολιτισμού	15
1.4.2 Υποδομές Εκπαίδευσης	15
1.4.3 Άλλες Δημόσιες Υπηρεσίες	16
1.5.Στοιχεία Δημογραφίας και Πληθυσμού	17
1.6.Οικονομικά Στοιχεία – Χαρακτηριστικά	18
1.6.1 Πρωτογενής Τομέας	21
1.6.2 Δευτερογενής Τομέας	21
1.6.3 Τριτογενής Τομέας	22
1.7.Δίκτυο Ύδρευσης	23
1.8.Οδικό Δίκτυο	24
1.9.Απορρίματα	25
1.10.Αποχέτευση	25
1.11 Τουριστικά Αξιοθέατα	26
1.11.1 Το Κάστρο του Πηδήματος	26
1.11.2 Πηγές Πηδήματος	27
1.11.3 Πλάτανος του Αγίου Φλώρου	28

ΜΕΡΟΣ ΙΙ

HABITAT AGENDA	29
-----------------------------	-----------

1.1 Συνδιάσκεψη HABITAT II.....	30
1.2 Βασικές Αρχές της Habitat Agenda	31
1.3 Βασικοί Στόχοι της Habitat Agenda	31
1.4 Η Εφαρμογή της Habitat Agenda στην Ελλάδα.....	33
1.5 Ο Ρόλος της Τ.Α. στην Εφαρμογή της Habitat Agenda	34
1.6 Πλαίσιο Σχεδιασμού.....	34

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ

ΒΑΣΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ.....	35
-----------------------------	-----------

ΒΑΣΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ	36
-----------------------------	-----------

1.Βασικοί Άξονες Ανάλυσης	36
--	-----------

Η Ταυτότητα του Δήμου Αρφαρών	37
Ο Δήμος Αρφαρών Μεσσηνίας	38
Πίνακας Α: Ταυτότητα του ΟΤΑ	39
A. ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ.....	40
A.1. ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ	41
A1.1 Βασικές χρήσεις γης	41
A1.2 Ανάλυση εντός σχεδίου εκτάσεων.....	43
A1.3 Καταμερισμός κοινόχρηστών εκτάσεων.....	44
A.2. ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ ΣΤΟ ΑΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	45
A.2.1 Προσβασιμότητα αστικών υποδομών	45
A.2.2 Νοσοκομειακές κλίνες	46
A.2.3 Γιατροί ανά 1000 κατοίκους	47
A.2.4 Πλησιέστερη νοσοκομειακή μονάδα	48
A.2.5 Φαρμακεία ανά 1000 κατοίκους	49
A.2.6 Ποιότητα πόσιμου νερού	49
A.2.7 Δίκτυο ύδρευσης και η επάρκεια του	50
A.2.8 Πυκνότητα πληθυσμού	51
A2.9 Αστυνομική δύναμη ανά 1000 κατοίκους	51
A.2.10 Πυροσβεστική δύναμη ανά 1000 κατοίκους	52
A.3. ΤΕΧΝΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ.....	53
A.3.1 Τεχνική υποδομή	53
A.3.2 Δρόμοι στρωμένοι με ασφαλτοτάπητα	55
A.3.3 Κτιριακοκοινωνική Υποδομή	56
A.3.4 Μεταφορές – Μετακομίσεις	57
B. ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ	59
B.1 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	60
B.1.1 Διάθρωση οικονομικής δραστηριότητας	60
B.1.2 Απασχόληση – Ανεργία	62
B.1.3 Απασχόληση – Ανεργία – Γυναίκες	65
B.2. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΗΚΑ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ	67
B2.1 Μέγεθος πληθυσμού.....	67
B.2.2 Μεταβολές πληθυσμού	67
B.2.3 Αναλογία αρρένων	71
B.2.4 Γήρανση πληθυσμού	71
B.2.5 Ομάδες ηλικιών πληθυσμού	72
B.2.6 Εξαρτώμενου πληθυσμού	74
B.2.7 Μέσο μέγεθος νοικοκυριού	75
Γ. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	77

Γ.1 ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΣΤΕΓΑΣΗΣ	78
Γ.1.1 Πυκνοκατοίκηση	78
Γ.1.2 Κάτοικοι σε μη κανονικές κατοικίες	79
Γ.1.3 Άστεγοι ανά 1000 κατοίκους	79
Γ.1.4 Σύνδεση με τα βασικά δίκτυα	80
Γ.1.5 Λειτουργικές ελλείψεις κατοικιών	81
Γ.2. ΑΠΟΘΕΜΑ ΚΤΙΡΙΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ.....	82
Γ.2.1 Αριθμός και χρήση κτιρίων	82
Γ.2.2 Ηλικία κτιρίων	83
Γ.2.3 Τρόπος κατασκευής κτιρίων	85
Γ.2.4 Τύπος κατοικιών	86
Γ.2.5 Χρήσεις ή προορισμός χρήσεων κτιρίου	87
Γ.2.6 Μέγεθος κατοικιών	88
Γ.3 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ.....	90
Γ.3.1 Διαχείριση υγρών αποβλήτων	90
Γ.3.2 Παραγωγή στερεών αποβλήτων	90
Γ.3.3 Συλλογή απορριμμάτων	91
Γ.3.4 Διαχείριση στερεών αποβλήτων	92

ΜΕΡΟΣ IV

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	93
1. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ	94
1.1 Οικονομική δραστηριότητα	94
1.2 Απασχόληση	95
1.3 Πληθυσμός	95
1.4 Τεχνικές υποδομές	96
1.4.1 Δίκτυο ύδρευσης	96
1.4.2 Οδικό δίκτυο	96
1.4.3 Δίκτυο αποχέτευσης	97
1.5 Κοινωνικές υποδομές	98
1.5.1 Πολιτισμός	98
1.5.2 Αθλητικές εγκαταστάσεις	98
1.6 Κτιριακές υποδομές	99
1.6.1 Η Παλαιότητα των κτιρίων	99
1.7 Ποιότητα ζωής	99
1.7.1 Προσβασιμότητα	99
2. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	101
2.1 Τεχνικές υποδομές	101
2.1.1 Νερό και δίκτυο ύδρευσης	101
2.1.2 Οδικό δίκτυο	102

2.1.3 Αποχετευτικό δίκτυο	102
2.2 Οικονομικές δραστηριότητες	103
2.3 Ποιότητα ζωής δημοτών	103
2.3.1 Συγκοινωνίες.....	103
2.4 Κοινωνικές υποδομές	104
2.4.1 Αθλητικές εγκαταστάσεις	104
2.4.2 Πολιτισμός και ιστορία	104
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ	105
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	106

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

- Δ.Δ.:** Δημοτικό Διαμέρισμα
- Δ.Ε.Η.:** Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού
- ΕΛ.ΤΑ.:** Ελληνικά Ταχυδρομεία
- Ε.Σ.Δ.:** Εθνικό Σχέδιο Δράσης
- Ε.Σ.Υ.Ε.:** Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδας
- Ο.Η.Ε.:** Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών
- Ο.Σ.Ε.:** Οργανισμός Σιδηροδρόμων Ελλάδας
- Ο.Τ.Α.:** Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
- Ο.Τ.Ε.:** Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών Ελλάδας
- Τ.Α.:** Τοπική Αυτοδιοίκηση
- Χ.Υ.Τ.Α.:** Χώρος Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων

Η εργασία «Στατιστική ανάλυση των ευαίσθητων τομέων στέγης – πληθυσμού - αστικού περιβάλλοντος. Η περίπτωση του Δήμου Αρφαρών. Είναι μια ολοκληρωμένη στατιστική ανάλυση στην οποία γίνεται η χρήση αστικών δεικτών. Η εργασία αυτή χωρίζεται σε τέσσερα μέρη. Στο πρώτο μέρος πραγματοποιείται γενική αναφορά στο Δήμο Αρφαρών. Μέσα από την παρουσίαση των υποδομών και των οικονομικών αλλά και διαφόρων άλλων χαρακτηριστικών του Δήμου προσπαθούμε να αναδείξουμε την γενική εικόνα του .

Στο δεύτερο μέρος γίνεται η παρουσίαση της Habitat Agenda ως ευρωπαϊκό πρότυπο. Στη συνέχεια παρουσιάζονται οι στόχοι και οι αρχές του προτύπου αυτού.

Στο τρίτο μέρος γίνεται αναγωγή σε δείκτες των στοιχείων που αφορούν το Δήμο Αρφαρών. Οι δείκτες αυτοί χωρίζονται σε τρεις βασικούς άξονες:

- 1. Βιώσιμη Ανάπτυξη**
- 2. Διαχείριση Περιβάλλοντος**
- 3. Δημογραφική Εξέλιξη**

Κάθε ένας από του παραπάνω άξονες δεικτών περιέχει επιμέρους υποάξονες. Τα διάφορα στοιχεία που περιέχονται σε κάθε ένα δείκτη παρουσιάζονται και σε μορφή πίνακα και γραφικών παραστάσεων σε πολλές περιπτώσεις .

Στο τέταρτο μέρος της εργασίας γίνεται αναφορά στα προβλήματα που παρουσιάζονται από την παράθεση των

στοιχείων που έχουν να κάνουν με το σύνολο του Δήμου Αρφαρών.

Επίσης στους δείκτες που παρουσιάζονται κάποια προβλήματα γίνονται προτάσεις διαφόρων λύσεων που σκοπό έχουν την άμεση και αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση τους έτσι ώστε να υπάρχει πρόοδος σε όλους τους τομείς.

ΜΕΡΟΣ Ι
ΓΝΩΡΙΜΙΑ ΜΕ ΤΟΝ ΔΗΜΟ ΑΡΦΑΡΩΝ

1. Το προφίλ του Δήμου Αρφαρών

1.1 ΓΕΝΙΚΑ

Ο νεοσύστατος Δήμος Αρφαρών, έχει έδρα τα Αρφαρά που χτίστηκε γύρω στα 1834 και εγκατεστάθηκαν εκεί οι κάτοικοι των Άνω Αρφαρών, οικισμού εκ των πλέον παλαιότερων στη Μεσσηνία, αφού αναφέρεται σε σύγγραμμα Βενετού κληρικού περιηγητή Pier Antonio Pacifico, το 1699. Την εποχή της τουρκοκρατίας ήταν φωλιά κλεφταρματολισμού.

Ο Δήμος παρουσιάζει πεδινό και ορεινό-ημιορεινό χαρακτήρα με έντονη παρουσία βοσκοτόπων. Κατά πλειοψηφία, οι κάτοικοι είναι γεωργοί και κτηνοτρόφοι. Παράγονται ελαιόλαδο, σύκα, κτηνοτροφικές τροφές, κυρίως αραβόσιτος και σιτηρά αλλά και πολλά κηπευτικά προϊόντα. Οι κάτοικοι φιλόπονοι και φιλήσυχοι με χαρακτηριστικά τέτοια που μπορεί

εύκολα να διακρίνει κανείς ότι κουβαλάνε και συντηρούν μια αρχοντιά αλλοτινών εποχών κατά τις οποίες, η ευρύτερη περιοχή των Αρφαρών γνώρισε έντονη κοινωνική και οικονομική ζωή. Διαθέτει αστείρευτο φυσικό πλούτο ιδανικό για την ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού.

Έντονο είναι και το στοιχείο της κτηνοτροφίας με την εκτροφή κυρίως αιγοπροβάτων ενώ δραστηριότητα παρουσιάζεται και στη μελισσοκομία. Αυτό οφείλεται στην πανίδα και χλωρίδα της περιοχής με την πληθώρα των αρωματικών φυτών, των λουλουδιών αλλά και του υγρού στοιχείου από τα κεφαλάρια του Πηδήματος και του Αγίου Φλώρου.

Η περιοχή του Δήμου Αρφαρών είναι πλούσια σε ιστορικά και πολιτιστικά στοιχεία, που υπογραμμίζουν ακριβώς τη μακρά παράδοση που είναι άμεσα συνδεδεμένη με σημαντικές περιόδους της ελληνικής ιστορίας. Βορειοανατολικά του οικισμού άνω Αρφαρά βρίσκονται τα ερείπια της αρχαίας πόλης Κλόγκοβας, κοντά στους πρόποδες του βουνού "Ρεκατσιάνα" Αρφαραιίκος Αι-Λιάς. Στην Κλόγκοβα υπήρξε μικρή αγροτική εγκατάσταση των ρωμαϊκών χρόνων (2ος με 4ο μ.Χ.αίωνα), τα βυζαντινά και τα μεταγενέστερα χρόνια. Κοντά στον Άγιο Φλώρο και ειδικά στη θέση "μάτια" υπάρχουν τα ερείπια αρχαίου ναού, αφιερωμένου στον ποτάμιο θεό Πάμισο. (5ος αιώνας π.Χ.). Η ανασκαφή έγινε από το Σουηδό αρχαιολόγο (Natan Valmin) το 1934 όπου ευρέθησαν αρκετά "αφιέρωματα" (αγαλματίδια και νομίσματα) αλλά και η ακροκέραμος του ιερού ναού.

Ο Δήμος Αρφαρών αριθμεί (8) δημοτικά διαμερίσματα:

- 1) Αγίου φλώρου
- 2) Αγρίλου
- 3) Αρφαρών (έδρα Δήμου)
- 4) Βελανιδιάς
- 5) Βρομοβρύσεως
- 6) Σταματινού
- 7) Πηδήματος
- 8) Πλατέως

1.2 ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ ΤΟΠΩΝΥΜΙΩΝ – ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Τα χωριά του Δήμου Αρφαρών αν κάνουμε μια ιστορική αναδρομή έχουν αφήσει έντονα τα αποτυπώματα τους η ιστορικότητα κάποιων τοποθεσιών τους τα κάνει μοναδικά και διατηρεί αναλλοίωτες πολλές από τις αξίες που θα πρέπει να διακρίνει κάθε άνθρωπο της σύγχρονης αυτής εποχής.

Αρφαρά: Ένα μεγάλο ωραίο χωριό, σχεδόν κωμόπολη, τα κάτω Αρφαρά είναι η έδρα του νεοσύστατου δήμου Αρφαρών χτισμένο αμφιθεατρικά στα βορειοανατολικά της Μεσσηνιακής πεδιάδας, στους πρόποδες της βουνοσειράς Συρόκα, σε υψόμετρο 60 μέτρων, απέχει από την Καλαμάτα 18 χλμ. Περιβάλλεται από συκόδενδρα ελαιώνες και περιβόλια με οπωροφόρα, αναπτύσσεται άνετα, καθαρογραμμένο ανάμεσα στις ελιές, στις συκιές, και στα οπωροφόρα του. Η συγκρότησή του, η ανάπτυξή του σε οικονομικό και διοικητικό κέντρο της περιοχής, σημειώνεται, στο δεύτερο ήμισυ του 19^{ου}. Το ρίζωμα

του και η οριστική εγκατάστασή του στη νέα του θέση έγινε με πολλούς αγώνες, καθώς, μετά την απελευθέρωση, τα ορεινά χωριά, όπως η Πολιανή και η Βρομόβρυση, επεκτάθηκαν προς τα νοτιοδυτικά και του κάμπου μέρη, όταν τα κτήματα εγκαταλείφθηκαν από τους Τούρκους. Φυσικά η κάθοδος των κατοίκων των 'Ανω Αρφαρών προς την σημερινή θέση είχε γίνει έναν αιώνα πριν, στην β' Τουρκοκρατία. Συγκεκριμένα υπολογίζεται, από την παράδοση, ότι πρέπει να έφθασαν οι οικιστές των 'Ανω Αρφαρών μεταξύ 1635 - 1690 εγκαταλείποντας άγνωστο ποιόν γειτονικό ίσως τόπο.

Άγιος Φλώρος: Το χωριό του Αγίου φλώρου βρίσκεται στο βορειοανατολικό άκρο της Μεσσηνιακής πεδιάδας σε απόσταση 18 περίπου χιλιόμετρα από την Καλαμάτα και 3 χιλιόμετρα από το Αρφαρά. Λίγα χωριά στη Μεσσηνία είναι τόσο γνωστά όσο ο Άγιος φλώρος είναι το πρώτο μεγάλο χωριό στο κατέβασμα για Μεσσηνία πέρασμα – σταθμός. Εκεί υπάρχουν οι πηγές του Παμίσου ποταμού εκεί και το ιστορικό αιωνόβιο πλατάνι. Το φυσικό κάλλος της περιοχής αρκετές φορές αναγκάζει τον ταξιδιώτη για μια σύντομη στάση στο πανέμορφο αυτό χωριό.

Αγρίλος: Στα ριζά του βουνού Κούτουπα πάνω σε ομαλό αυχένα, 7 χλμ. από τα Αρφαρά συναντάμε το δ. δ. του Αγρίλου με 188 κατοίκους. Ένα απομονωμένο ημιορεινό χωριό που συνδέεται οδικά με το Πήδημα τα Αρφαρά και με το Γαρδίκι - Τζιρόρεμα - Θουρία. Η επικοινωνία του με την

Πολιανή σφυρηλατήθηκε πάνω σε μακρόχρονους δεσμούς συγγενικής επαφής. Οι περισσότερες οικογένειες της Πολιανής ζούσαν ένα μέρος του χρόνου και στον 'Αγρίλο, όπου είχαν σπίτια όπως η οικογένεια Δικαίου-Φλέσσα. Οι περιπέτειες των ξεσηκωμών συνέδεαν αυτούς τους τόπους - περάσματα και καταφύγια. Και η ιστορία του Αγρίλου, στα επαναστατικά του εικοσιένα χρόνια, γράφεται κοινή με της Πολιανής, της Βελανιδιάς, της 'Ανω Βρομόβρυσης και του 'Ανω Αρφαρά. Με το κύριο όνομα-τοπωνυμικό του "Αγρίλου" αναφέρονται πολλά κτήματα εκκλησιαστικά (βυζαντινή περίοδος 1264).

Στο κέντρο του Αγρίλου δεσπόζει ο ενοριακός ναός του Αγίου Ιωάννου με το επιβλητικό καμπαναριό του, ο οποίος έχει κριθεί ως διατηρητέο μνημείο. Ολόκληρη η περιοχή του 'Αγρίλου είναι γεμάτη από βυζαντινά μνημεία. Ο 'Άγιος Σπυρίδων, ο 'Άγιος Χαράλαμπος, η Υπαπαντή, και η Παναγία "Χαλεβιδιώτισσα", προσφέρονται απλόχερα σε κείνους που επιθυμούν να ανακαλύψουν βυζαντινά μονοπάτια με πρωτόφαντες ιστορικές διαδρομές.

Βελανιδιά: Ένα μικρό ορεινό χωριό είναι η Βελανιδιά που βρίσκεται 7 χλμ βόρεια του Αρφαρά και 23 χλμ από την πρωτεύουσα του νομού. Ο επισκέπτης για να δει τα πρώτα σπίτια του χωριού πρέπει να το προσεγγίσει λιγότερο από τα τετρακόσια μέτρα διότι είναι χτισμένο ανάμεσα σε βουνά και απότομες πλαγιές κάτι που το κάνει ιδιαίτερα όμορφο. Σήμερα οι κάτοικοι που ζουν μόνιμα είναι κατά κύριο λόγο μεγάλης ηλικίας διότι οι νεότεροι σε ηλικία δεν

συνέχισαν τον τρόπο ζωής των παππούδων τους και αναγκάστηκαν να ζήσουν σε κάποιο άλλο τόπο.

Βρομόβρυση: Η Βρομόβρυση, τα Τσουκαλαίικα τα Χριστοφιλαίικα και ο Άγιος Φλώρος , είναι τέσσερα χωριά που έχουν την ίδια ορεινή ρίζα. Η πατρίδα τους, η ορεινή, των νεότερων αυτών οικισμών, ήταν η Άνω Βρομόβρυση - χτισμένη ψηλά στα Βρομοβρυσαιίικα βουνά - που σήμερα αποτελεί ένα πανέμορφο τοπίο αναψυχής. Λίγα ερείπια και ένα εκκλησάκι της Παναγίας ("καψοχειροβολούσα" - γιορτάζεται στις 2 Ιουλίου), σηματοδεύουν ένα χωριό δυνατό, που έδωσε πολλά στον Αγώνα του '21. Το κακόηχο όνομά της η Βρομόβρυση ενδεχομένως το πήρε από κάποια θειούχα πηγή. Ο Πουκεβίλ γράφει ότι το τοπωνυμικό Βρομόβρυση σημαίνει τις μερικές θειούχες πηγές που είχαν τη χαρακτηριστική οσμή του θειαφιού (1800 και πριν). Από παράδοση και από συσχέτιση γραφτών μαρτυριών φαίνεται ότι η παλιά Βρομόβρυση, από το 1460 ήταν οικισμός, όταν ήρθαν κυνηγημένες από το φόβο των Τούρκων, οικογένειες.

Οι Βρομοβρυσαιίοι στην περίοδο 1686-1715 (Βενετοκρατία) ξεθαρρεύουν κι όλο κατεβαίνουν προς το δημόσιο δρόμο, κι αρχίζουν και αποκτούν ριζοπιασίματα, εκεί που η ζωή ήταν ευκολότερη. Και χτίζουν πέτρινες καλύβες στους συνοικισμούς της σημερινής Βρομόβρυσης - Δρέμι, Σφενδάμι, Κρασοπούλα, Παλιοκαλύβες, Μακραίικα, Παλιά Χριστοφιλαίικα και Σγατζαίικα, ανατολικά από το μεγάλο γεφύρι του Αγίου Φλώρου. Στην περίοδο 1715-1770 (αρχές β' Τουρκοκρατίας), η

Βρομόβρυση που υπάγεται στο Βιλαέτι του Λεονταρίου, εδραιώνεται στις νέες της οικιστικές εστίες, αλλά μειώνεται ο πληθυσμός από επιδημίες, που κατά παράδοση ήταν ως 300 οικογένειες. Οι Βρομοβρυσάιοι, ορεινοί διεκδικητές της κάθε σπιθαμής γης, εργατικοί και φιλότιμοι, έκαναν μεγάλο αγώνα για να στεριώσουν σε πεδινότερα κτήματα. Η παράδοση δίνει πολλούς εξοντωτικούς πολέμους ανάμεσα στις οικογένειες αλλά και με τους κατέχοντες καμπίσια κτήματα. Και με τον αέρα της προσφοράς τους στους απελευθερωτικούς πολέμους, έβαλαν χέρι-πόδι κάτω στον κάμπο. Οι διαμάχες με τα χωριά της Σκάλας και του Μπάστα, για τα δυτικά του δρόμου χωράφια, κράτησαν χρόνια. Με τα Ορλωφικά, αρχίζουν συνεχείς οι δύσκολες μέρες. Φαίνεται ότι οι Βρομοβρυσάιοι κυνήγησαν τους Αρβανίτες, που είχαν αφανίσει τον τόπο και όλο το Μοριά.

Πηδήμα: Στο δ.δ. Πηδήματος (2 χλμ. από τα Αρφαρά) υπάρχουν οι πηγές απ' όπου υδρεύεται η Μεσσήνη, η Καλαμάτα, και πολλά άλλα διαμερίσματα. Υπάρχει ωραιότατος χώρος αναψυχής με σκιερά πλατάνια για ξεκούραση, αλλά και μοναδικός χώρος όπου πραγματοποιούνται οι Αυγουστιάτικες πολιτιστικές εκδηλώσεις του Δήμου και όχι μόνον. Δεσπόζει στην περιοχή το βυζαντινό κάστρο Πηδήματος όπου σώζονται μέρη των τειχών του, η πύλη του, και τα χαμηλά ερείπια ενός μικρού ναΐσκου αφιερωμένου στον 'Αγιο Ιωάννη τον Πρόδρομο. Πλήθος από βυζαντινά μνημεία κοσμούν τη ευρύτερη περιοχή του Πηδήματος Αυτά είναι: Η Αγία Κυριακή, η Ανώνυμος

κάστρου, ο Άγιος Γεώργιος, ο Άγιος Ευθύμιος και η Παναγία η Πausολύπη.

Η συναρπαστική μορφολογία του εδάφους η σιωπή του δάσους και τα πολυτρίχια που σκεπάζουν την πηγή αλλά και τους ερειπωμένους τοίχους του

ναυδρίου συνθέτουν εικόνα σπανίου φυσικού κάλλους. Παναγία η Πausολύπη: Ένα από τα σπανιότερα προσωνύμια της Θεοτόκου. Μονή της Παναγίας της Πausολύπης υπήρχε μόνον στην Κωνσταντινούπολη, κάποιου Καλλινίκου, στα μέσα του 13ου αιώνα. Το προσωνύμιο βρίσκουμε και σε βυζαντινή ζωγραφική. Το Πausολύπη συνδέεται με το αρχαιοελληνικό επίθετο παυσίλυπος κι' είναι σημαντικό το ότι ήταν προσωνύμιο του Δία. Κατά την περίοδο της Ενετοκρατίας υπήρχαν στο Πήδημα εννέα νερόμυλοι. Ο Γιάννης Κολοκοτρώνης κατά την παράδοση έδωσε στην κόρη του ως προίκα έναν από αυτούς. Σήμερα λειτουργεί ακόμη ένας μύλος αλέθοντας σιτηρά. Ο Πausανίας μνημονεύει τον ποταμό Άρι που κατεβαίνει από το χωριό Πήδημα περνάει δυτικά από τη σημερινή Άνθεια και χύνεται στον Πάμισο. Σε αυτό το ευνοημένο χωριό ξεπηδούν οι πηγές του Άρι. Κέντρα εξοχικά μέσα σε γραφικό περίγυρο, με τα νερά στα πρωινά τους καθρεφτίσματα, προσφέρουν το καλοδέξιμο τους. Στο κέντρο του χωριού βρίσκεται ο ενοριακός ναός του Αγίου Κωνσταντίνου που εορτάζεται την 21η Μαΐου.

Πλατύ: Το Πλατύ είναι ένα όμορφο χωριό 520 περίπου κατοίκων, 16 χλμ. βορειοδυτικά της Καλαμάτας και 4 χλμ μόνο από το Αρφαρά, χτισμένο λίγο πιο πέρα από τις ανατολικές όχθες του ποταμού Παμίσου. Μπάστα λεγόταν μέχρι και το 1927 όπου και μετονομάσθηκε στο σημερινό του όνομα Πλατύ. Με την νέα διοικητική διαίρεση της χώρας και την εφαρμογή των συνενώσεων το Πλατύ αποτελεί Δημοτικό Διαμέρισμα του νεοσύστατου Δήμου Αρφαρών. Ένα από τα σημαντικότερα ενδιαφέροντα, όχι μόνον του Πλατέως, αλλά ολόκληρης της Μεσσηνίας, ακόμη και της Πελοποννήσου, είναι οι ιππικοί αγώνες που γίνονται κάθε χρόνο στη γιορτή του Αγίου Γεωργίου. Λέγεται - κατά την παράδοση - ότι στους αγώνες έπαιρναν μέρος κυρίως έφηβοι, που γυμνάζονταν στην ιπασία για να χρησιμοποιηθούν ως έφιπποι αγγελιοφόροι του αγώνα για την Εθνική Ανεξαρτησία. Οι εμπνευστές των ιππικών αγώνων για να εξαπατήσουν τους Τούρκους ισχυρίζονταν ότι οι αγώνες έχουν θρησκευτικό χαρακτήρα και γίνονται την ημέρα που το χωριό έχει πανηγύρι προς τιμήν του Αγίου Γεωργίου. Η παράδοση μας λέει ακόμη ότι επ' ευκαιρία του εορτασμού - πανηγυριού και των αγώνων, συγκεντρώνονταν στο Πλατύ διάφοροι οπλαρχηγοί και ανταλλάσσαν απόψεις και γνώμες για την καλύτερη διεξαγωγή του απελευθερωτικού αγώνα. Οι αγώνες γίνονται στο ιπποδρόμιο, ο οποίος είναι ένας χωμάτινος δρόμος μήκους 1 χιλιομέτρου και πλάτους 10 μέτρων, ξεκινάει από το ξωκλήσι του Αγίου Γεωργίου και φτάνει μέχρι το χωριό. Κάθε χρόνο πλήθος κόσμου συγκεντρώνεται στο Πλατύ για να

προσκυνήσουν τον Άγιο Γεώργιο αλλά και να παρακολουθήσουν τους ιππικούς αγώνες.

Σταματινού: Είναι ένα πολύ όμορφο χωριό του Δήμου και αυτό που έχει την μεγαλύτερη θέα προς ένα μεγάλο κομμάτι της Μεσσηνιακής γης βρίσκεται στην ορεινή ζώνη του Δήμου χτισμένο πάνω σε βουνοπλαγιά, απέχει 8 χλμ από την έδρα του Δήμου και 24 χλμ από την πόλη της Καλαμάτας οι κάτοικοι ασχολούνται κυρίως με την κτηνοτροφία και την γεωργία ενώ και εδώ παρατηρείται οι νέοι να ασχολούνται ως επί το πλείστον με τις τέχνες ή διάφορες ιδιωτικές δουλειές ή σε δημόσιες υπηρεσίες. Το καλοκαίρι ο πληθυσμός του υπερδιπλασιάζεται κυρίως από επισκέπτες που η καταγωγή τους είναι από του Σταματινού αλλά ζουν μόνιμα σε κάποια μεγάλη πόλη.

1.3 Χωροταξικά Χαρακτηριστικά του Δ. Αρφαρών

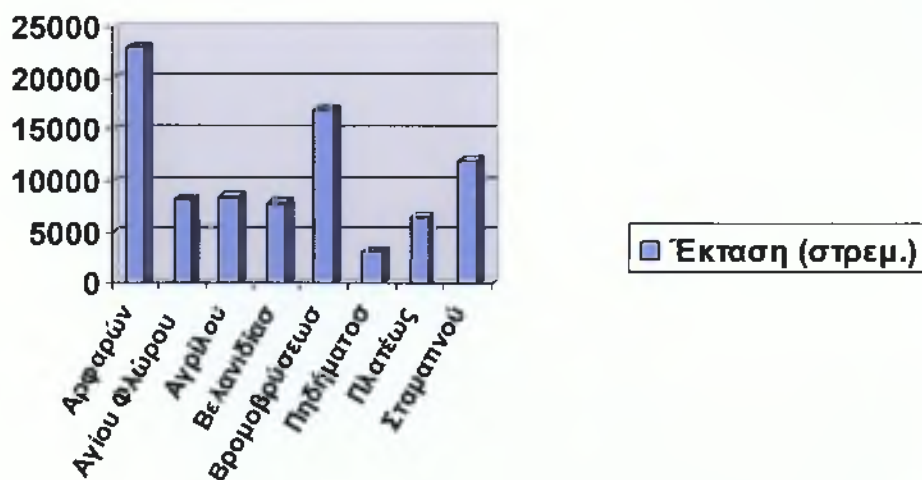
Η συνολική έκταση του Δήμου Αρφαρών ανέρχεται στα 86700 στρέμματα όπου η έκταση αυτή κατανέμεται σε ορεινή ζώνη, σε ημιορεινή ζώνη, και σε πεδινή ζώνη. Η ποικιλομορφία που παρουσιάζεται στο Δήμο όσον αφορά τις ζώνες κατανομής της έκτασης του οφείλεται στο ότι η έδρα του Δήμου βρίσκεται σε ημιορεινή περιοχή και αυτό έχει σαν αποτέλεσμα τα γύρω χωριά άλλα να είναι χτισμένα στις ορεινές και άλλα στις πεδινές περιοχές.

Παρακάτω εμφανίζεται το κάθε δημοτικό διαμέρισμα η έκταση και η ζώνη στην οποία ανήκει κατά την Ε.Σ.Υ.Ε.

Πίνακας 1.3

ΔΗΜ. ΔΙΑΜ.	ΖΩΝΗ	ΕΚΤΑΣΗ (στρεμ.)
ΑΡΦΑΡΩΝ	Η	23000
ΑΓΙΟΥ ΦΛΩΡΟΥ	Η	8200
ΑΓΡΙΛΟΥ	Ο	8500
ΒΕΛΑΝΙΔΙΑΣ	Ο	7900
ΒΡΟΜΟΒΡΥΣΣΕΩΣ	Ο	17000
ΠΗΔΗΜΑΤΟΣ	Π	3200
ΠΛΑΤΕΩΣ	Π	6600
ΣΤΑΜΑΤΙΝΟΥ	Ο	12300

Διάγραμμα 1.3

Πηγή Στοιχείων : Ε.Σ.Υ.Ε.

1.4 Υποδομές Κοινωνικού – Διοικητικού Χαρακτήρα

Ο Δήμος Αρφαρών διαθέτει διοικητικές υπηρεσίες και κοινωνικές υποδομές για την κάλυψη των αναγκών των δημοτών του.

1.4.1 Υπηρεσίες Υγείας – Πρόνοιας – Πολιτισμού

Στο Δήμο Αρφαρών υπάρχει ένα αγροτικό ιατρείο που εδρεύει στην έδρα του Δήμου και εξυπηρετεί και τα υπόλοιπα χωριά του, αυτό γίνεται με την προσέλευση των κατοίκων των γύρω χωριών στο ιατρείο αυτό. Επίσης σχεδόν σε όλα τα χωριά του Δήμου έχουν ιδρυθεί εκπολιτιστικοί σύλλογοι με τις ανάλογες δραστηριότητες.

1.4.2 Υποδομές Εκπαίδευσης

Στον τομέα της εκπαίδευσης του Δήμου Αρφαρών σήμερα λειτουργούν:

Στο Δήμο Αρφαρών υπάρχουν τα εξής σχολεία:

Δύο Νηπιαγωγεία, το διθέσιο που βρίσκεται στα Αρφαρά και το μονοθέσιο Πλατέως.

Δύο Δημοτικά σχολεία, το οκταθέσιο των Αρφαρών και το διθέσιο του Πλατέως.

Γυμνάσιο και Λύκειο που καλύπτει το Δήμο Αρφαρών βρίσκεται στην έδρα του Δήμου και η σχέση μαθητών /διδασκόντων για το Γυμνάσιο είναι 10,57 και για το Λύκειο 7,55 που κρίνεται και για τις δύο περιπτώσεις ικανοποιητική.

Όλα τα παραπάνω στοιχεία συνοψίζονται στους παρακάτω πίνακες:

ΟΝΟΜΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ	ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ ΚΤΙΡΙΟΥ	ΕΤΟΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ
ΓΥΜΝΑΣΙΟ - ΛΥΚΕΙΟ ΑΡΦΑΡΩΝ	163	1.000	ΠΡΟ 1950
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΡΦΑΡΩΝ	114	467	1958
ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΑΡΦΑΡΩΝ	30	150	1987
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΛΑΤΕΟΣ	30	250	1930
ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΠΛΑΤΕΟΣ	9	70	1965

1.4.3 Άλλες Δημόσιες Υπηρεσίες

Στον Δήμο Αρφαρών εδρεύει Αστυνομικός Σταθμός που σε συνεργασία με την Αστυνομική Διεύθυνση Μεσσηνίας ελέγχεται η ευρύτερη περιοχή, ακόμη υφίσταται Αγροτικός Συνεταιρισμός για την διευκόλυνση διαφόρων θεμάτων των αγροτών της περιοχής και συμβολαιογραφείο-υποθηκοφυλακείο προς την εξυπηρέτηση των πολιτών για τις αγοραπωλησίες που ενδεχομένως πραγματοποιούν.

1.5 Στοιχεία δημογραφίας και πληθυσμού

Ο Δήμος Αρφαρων σύμφωνα με την τελευταία απογραφή του 2001 αριθμεί 3212 κατοίκους .

Κατά τους θερινούς μήνες παρατηρείται μεγάλη αύξηση του αριθμού των κατοίκων λόγω του πληθυσμού αιχμής κατά κύριο λόγο ανθρώπων που έρχονται για να επισκεφθούν τις πατρικές κατοικίες τους. Τους μήνες του χειμώνα δεν παρατηρείται μεγάλη μείωση του πληθυσμού του Δήμου διότι επικρατεί ήπιο κλίμα και ο χειμώνας δεν δημιουργεί ιδιαίτερα προβλήματα στους κατοίκους της περιοχής.

Πάνω από το 35% του πληθυσμού κατοικεί στα Αρφαρά την έδρα του δήμου. Στον παρακάτω πίνακα διαφαίνεται με αναλυτικότερο τρόπο ο πληθυσμός όλων των δημοτικών διαμερισμάτων σύμφωνα με την απογραφή του 2001.

Πίνακας 1.5.

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΤΟΙΚΩΝ
ΑΡΦΑΡΩΝ	1350
ΑΓΙΟΣ ΦΛΩΡΟΥ	302
ΑΓΡΙΛΟΥ	188
ΒΕΛΑΝΙΔΙΑΣ	105
ΒΡΟΜΩΒΡΥΣΣΕΩΣ	243
ΠΗΔΗΜΑΤΟΣ	356
ΠΛΑΤΕΩΣ	540
ΣΤΑΜΑΤΙΝΟΥ	128
Σύνολο Δ. ΑΡΦΑΡΩΝ	3212
Πηγή Στοιχείων: Ε.Σ.Υ.Ε. Απογραφή 2001	

1.6 Οικονομικά στοιχεία – χαρακτηριστικά

Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός του Δήμου Αρφαρών ανέρχεται σε 1252 άτομα εκ των οποίων οι 849 άνδρες και οι 403 γυναίκες.

Στο παρακάτω πίνακα απεικονίζονται ο κλάδος της οικονομικής δραστηριότητας και η θέση στο επάγγελμα που αναλογούν στους άνδρες και στις γυναίκες :

Πίνακας 1.6

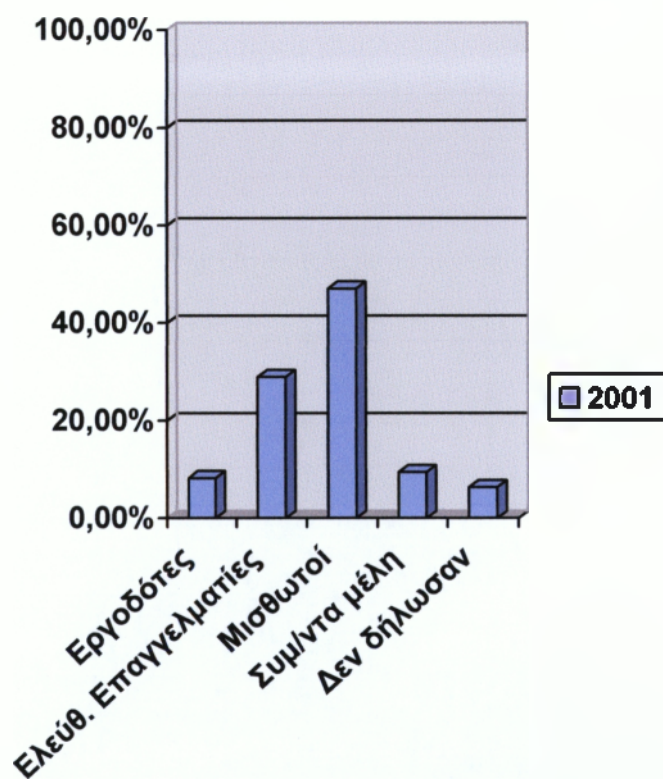
Κλάδος οικονομικής δραστηριότητας και θέση στο επάγγελμα	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες
Σύνολο	1252	849	403
Εργοδότες	103	79	24
Εργαζόμενοι για δικό τους λογαριασμό	362	296	66
Μισθωτοί	589	409	180
Συμβοηθούμενα και μη εργαζόμενα μέλη	118	21	97
Δεν δήλωσαν	80	44	36

Πηγή Στοιχείων: Ε.Σ.Υ.Ε

Από τον παραπάνω πίνακα παρατηρούνται σε ποσοστά
ότι:

- Το 8,2% απασχολείται σαν εργοδότες
- Το 28,9% απασχολείται για δικό του λογαριασμό
- Το 47% απασχολείται ως μισθωτοί
- Το 9,4% απασχολείται συμβοηθουντα μέλη
- Το 6,3% δεν δήλωσε επάγγελμα

Διάγραμμα 1.6.

Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός του Δήμου απασχολείται στους τρεις τομείς παραγωγής και από δείγμα που εξετάστηκε κατανέμεται ως εξής:

Πίνακας 1.6.

Πρωτογενής Τομέας	905
Δευτερογενής Τομέας	214
Τριτογενής Τομέας	45

Πηγή Στοιχείων: Ιδία έρευνα

1.6.1 ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ

Η έκταση που ανήκει στον Δήμο Αρφαρων περιέχει μορφολογικά και τις τρεις μορφές ζωνών (ορεινή, ημιορεινή, πεδινή) για τον λόγο αυτό υπάρχει ανάλογη ποικιλομορφία όσον αφορά την ενασχόληση των ανθρώπων που κατοικούν σε αυτή την περιοχή στον πρωτογενή τομέα. Στα ορεινά έχει αναπτυχθεί η κτηνοτροφία αιγοπροβάτων όπου εκτρέφονται άνω των 8000 αιγοπροβάτων ετησίως . Όσον αφορά την γεωργία των ορεινών περιοχών του Δήμου κατά το συντριπτικό ποσοστό καλλιεργείται η ελιά και σε πολύ μικρότερες εκτάσεις καλλιεργούνται καστανιές και συκιές. Στην ημιορεινή ζώνη πάλι κατά μεγάλο ποσοστό γίνεται η καλλιέργεια της ελιάς και ακολουθούν τα αμπέλια οι συκιές και πολύ μικρό ποσοστό σε κηπευτικά. Οι άνθρωποι που ασχολούνται με την κτηνοτροφία κατά την πλειοψηφία τους εκτρέφουν αιγοπρόβατα, χοίρους, και σε μικρότερο βαθμό βοοειδή. Στην πεδινή περιοχή την πρωτοπορία έχουν το καλαμπόκι το τριφύλλι και τα κηπευτικά και ακολουθούν οι πορτοκαλιές οι ελιές και τα αμπέλια, στο πεδίο της κτηνοτροφίας εκτρέφονται πάνω από 150 βοοειδή και 3000 αιγοπρόβατα.

1.6.2 ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ

Στον τομέα αυτό οι δημότες του Δήμου Αρφαρών κατά κύριο λόγο ασχολούνται με τις κατασκευές όπως χτίσιμο καινούργιων οικοδομών, την επισκευή – επέκταση των παλαιότερων κατασκευών. Η ασχολία αυτή παραμένει σταθερή

διότι δεν υπάρχει μεγάλη αυξητική τάση νέων οικοδομών. Οι περισσότεροι τεχνίτες οικοδομών κατάγονται από την ευρύτερη περιοχή και συμπληρώνουν το ετήσιο εισόδημα τους από κάποια πηγή του πρωτογενούς τομέα . Επίσης υπάρχουν και κάποιες βιοτεχνίες μεταποίησης όπως ελαιοτριβεία, τυροκομείο, σιδηρουργεία, φούρνοι κτλ.

1.6.3. ΤΡΙΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ

Ο αριθμός των κατοίκων που απασχολείται σε αυτό τον τομέα καλύπτει θέσεις εργασίας από εργαζόμενους σε επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών όπως δημαρχείο, κέντρο εξυπηρέτησης πολιτών καταστήματα, αγροτικό ιατρείο, supermarkets, καφετέριες, εστιατόρια, ταβέρνες.

Στον Δήμο Αρφαρών δεν υφίσταται ανεπτυγμένη τουριστική υποδομή καταβάλλονται όμως σημαντικές προσπάθειες τόσο από τον δήμο όσο και από ιδιώτες με σκοπό την ανάπτυξη του τουρισμού στην ευρύτερη περιοχή και την ανάδειξη κάποιων σημείων ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, αν η προσπάθεια αυτή που γίνεται πετύχει τον σκοπό της ο τριτογενής τομέας θα παρέχει πολύ περισσότερες θέσεις εργασίας που θα έχει σαν αποτέλεσμα την μείωση της ανεργίας και την αύξηση του πληθυσμού του δήμου.

1.7 ΔΙΚΤΥΟ ΥΔΡΕΥΣΗΣ

Το συνολικό μήκος του δικτύου ύδρευσης ανέρχεται σε 93,6 χλμ. Το 28% του δικτύου αποτελείται από σωλήνες αμιάντου ενώ το υπόλοιπο κομμάτι του δικτύου υδρεύσεως έχει αντικατασταθεί από σωλήνες πλαστικού τύπου επειδή έχει αποδειχθεί ότι ο αμιάντος είναι υλικό επιβλαβές για την ανθρώπινη υγεία και για το λόγο αυτό πρέπει να αντικατασταθεί και το υπόλοιπο δίκτυο από πλαστικές σωλήνες το ταχύτερο δυνατό.

Σε όλα τα δημοτικά διαμερίσματα υπάρχει μεγάλη κάλυψη από το δίκτυο ενώ σπάνια παρουσιάζονται κάποιες μικρού μεγέθους απώλειες.

Απαραίτητη είναι η χρησιμοποίηση αντλιοστασίων για τη μεταφορά του νερού στα ορεινά δημοτικά διαμερίσματα .

Δύο χωριά του Δήμου ο Άγιος Φλώρος και το Πήδημα έχουν πηγές όπου από μετρήσεις που έχουν γίνει κατά καιρούς έχει αποδειχθεί η πολύ καλή ποιότητα του νερού των πηγών του Πηδήματος όπου και από εκεί γίνεται η υδροληψία και η διανομή νερού στα υπόλοιπα χωριά του Δήμου αλλά και στην πρωτεύουσα του νομού την Καλαμάτα και στις γύρω περιοχές, όσο για τις πηγές του Άγιου Φλώρου δεν έχει γίνει εγκατάσταση δικτύου ύδρευσης στην περιοχή και το νερό των πηγών χρησιμοποιείται για την άρδευση των χωραφιών της περιοχής.

1.8 ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ

Το κύριο οδικό δίκτυο με το οποίο συνδέονται τα δημοτικά διαμερίσματα με την έδρα του Δήμου έχει συνολικό μήκος 36 χλμ τα οποία διαχωρίζονται σε:

- Εθνική οδό μήκους 5χλμ.
- Επαρχιακή οδό μήκους 4 χλμ.
- Κοινοτική οδό μήκους 27 χλμ.

Στο ορεινό οδικό δίκτυο σε πολλά σημεία του είναι επιτακτική η επισκευή του αλλά και σε πολλά σημεία της επαρχιακής οδού οι παρεμβάσεις από τους ειδικούς κρίνονται αναγκαίες σε διάφορες διαπλατύνσεις, λακκούβες, κόψιμο στηλών κάποιων δέντρων κτλ. Ακόμη παρατηρείται ελλιπής σήμανση σε αρκετά σημεία των εθνικών, επαρχιακών, αλλά και κοινοτικών δρόμων στην μεγαλύτερη περιοχή του Δήμου, αυτό έχει αποτέλεσμα πολλές φορές τον αποπροσανατολισμό των επισκεπτών αλλά και τον κίνδυνο που διατρέχει κάθε διερχόμενος οδηγός από αρκετές επικίνδυνες στροφές κατά μήκος του οδικού δικτύου.

Η χρονική απόσταση των δημοτικών διαμερισμάτων από την έδρα του Δήμου με αυτοκίνητο είναι από 3 έως 10 λεπτά. Αυτό οφείλεται κατά κύριο λόγο στην μορφολογία του εδάφους των ορεινών περιοχών όπου αυτές είναι και οι πιο απομακρυσμένες από την έδρα του Δήμου αλλά και στην μέτρια κατάσταση του οδικού δικτύου.

Η έδρα και τα πεδινά δημοτικά διαμερίσματα συνδέονται με λεωφορεία σε τακτικά χρονικά διαστήματα με την πρωτεύουσα του νομού.

Τα ορεινά όμως διαμερίσματα δεν έχουν επαρκή κάλυψη με λεωφορεία διότι μόνο 2 φορές τη μέρα μια το πρωί και μια το μεσημέρι τα επισκέπτεται το λεωφορείο.

Ο μεγάλος όγκος των κατοίκων χρησιμοποιεί για τις μετακινήσεις του ιδιωτικά μεταφορικά μέσα κυρίως αυτοκίνητα.

1.9 ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ

Η προσωρινή εναπόθεση των σκουπιδιών σε όλη την έκταση του Δήμου γίνεται σε κάδους απορριμμάτων που βρίσκονται σε συγκεκριμένες θέσεις σε όλα τα δημοτικά διαμερίσματα. Η συλλογή των απορριμμάτων γίνεται δύο φορές την εβδομάδα από απορριματοφόρο όχημα των τριών γειτονικών Δήμων Αρφαρών, Άριος και Θουρίας, η απόθεση τους γίνεται σε καθορισμένα σημεία από τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Μεσσηνίας για τον λόγο μη ύπαρξης Χ.Υ.Τ.Α. στην ευρύτερη περιοχή.

1.10 ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ – ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ

Μέχρι σήμερα δεν έχει καταστεί δυνατή η ύπαρξη αποχέτευσης και βιολογικού καθαρισμού στην περιοχή του Δήμου Αρφαρών αλλά είναι στα άμεσα σχέδια των προτεραιοτήτων του Δήμου η κατασκευή τους αρχικά τουλάχιστον στις ημιορεινές και πεδινές περιοχές.

1.11 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ

Οι περιοχές φυσικού κάλλους και μεγάλης ιστορικής σημασίας του Δήμου Αρφαρών είναι αρκετές και διάσπαρτες σε όλη την έκταση του. Η καλύτερη αξιοποίηση και προβολή τους από πλευράς του Δήμου θα βελτίωνε τη τουριστική ανάπτυξη της περιοχής και θα την καθιστούσε πόλο έλξης τουριστών και άλλων πολιτών που θα επισκέπτονταν την περιοχή. Πιο κάτω παραθέτουμε μερικές από τις περιοχές αυτές

1.11.1 ΤΟ ΚΑΣΤΡΟ ΤΟΥ ΠΗΔΗΜΑΤΟΣ

Ιωάννη τον Πρόδρομο

Το βυζαντινό κάστρο Πηδήματος δεσπόζει στην περιοχή όπου σώζονται μέρη των τειχών του, η πύλη του, και τα χαμηλά ερείπια ενός μικρού ναΐσκου αφιερωμένου στον Άγιο

1.11.2 ΠΗΓΕΣ ΠΗΔΗΜΑΤΟΣ

Στο δ.δ. Πηδήματος (3 χλμ. από τα Αρφαρά) υπάρχουν οι πηγές απ' όπου υδρεύεται η Καλαμάτα, η Μεσσήνη και πολλά άλλα διαμερίσματα. Υπάρχει ωραιότατος χώρος αναψυχής με σκιερά πλατάνια για ξεκούραση, αλλά και ο οποίος είναι

κατάλληλος χώρος όπου πραγματοποιούνται οι Αυγουστιάτικες πολιτιστικές εκδηλώσεις του Δήμου και όχι μόνο.

1.11.3 ΠΛΑΤΑΝΟΣ ΑΓΙΟΥ ΦΛΩΡΟΥ

Στον ιστορικό πλάτανο του Αγίου Φλώρου 350 και πλέον ετών καταγράφονται πλήθος σημαντικές μνήμες από τις πιο οδυνηρές - όπως το κρέμασμα πολλών Ελλήνων αγωνιστών κατά τον κατατρογμό, των κλεφτών αλλά και κατά την Επανάσταση για παραδειγματισμό. Το 1825 οι άραβες κρέμασαν και τον Γιάννη Φλέσσα, αδελφό του πυρπολητή των ψυχών Δικαίου Παπαφλέσσα, που είχε πιαστεί αιχμάλωτος στη μάχη των Ελληνικών.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ
Η HABITAT AGENDA

1. Η HABITAT AGENDA

1.1 Η ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΗ HABITAT II

Στη δεύτερη παγκόσμια συνδιάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για τους ανθρώπινους οικισμούς (HABITAT II) τον Ιούνιο του 1996 που έγινε στην Κωνσταντινούπολη, οι εθνικές αντιπροσωπίες και οι κυβερνήσεις των χωρών μελών του ΟΗΕ, δεσμεύτηκαν σε ένα πλαίσιο αρχών, δράσεων και προτεραιοτήτων με σκοπό την εξασφάλιση βιώσιμων οικισμών και επαρκούς στέγης για όλους τους πολίτες τους.

Η συνδιάσκεψη της Κωνσταντινούπολης εντάσσεται στο γενικότερο πλαίσιο δράσεων του ΟΗΕ για τους βιώσιμους ανθρώπινους οικισμούς, και είναι συνέχεια της Πρώτης Συνδιάσκεψης HABITAT I.

Στην Habitat Agenda όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται οι χώρες που μετείχαν στην Παγκόσμια Συνδιάσκεψη δεσμεύτηκαν σε ένα πολιτικό, οικονομικό, περιβαλλοντικό, ηθικό και πνευματικό όραμα των ανθρώπινων οικισμών, βασισμένο στις αρχές της συνεργασίας, της ισότητας, της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, της εκτίμησης και της αλληλεγγύης.

1.2 ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ HABITAT AGENDA

Για την δημιουργία βιώσιμων ανθρώπινων οικισμών η Habitat Agenda θέτει μια σειρά από αρχές οι οποίες θα πρέπει να διέπουν όλες τις προσπάθειες προς αυτή τη κατεύθυνση. Αυτές οι αρχές είναι οι παρακάτω:

- ✓ Ορθός σχεδιασμός
- ✓ Εξάλειψη της φτώχειας
- ✓ Ισότητα ευκαιριών και δικαιοσύνη
- ✓ Ο ρόλος της οικογένειας
- ✓ Ο ρόλος κάθε πολίτη
- ✓ Ο ρόλος της συνεταιρικότητας
- ✓ Αποδεκτά επίπεδα υγείας και παιδείας
- ✓ Αλληλεγγύη και συνεργασία
- ✓ Βιώσιμη ανάπτυξη

1.3 ΒΑΣΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ HABITAT AGENDA

Οι κυβερνήσεις των χωρών που συμμετείχαν στην Συνδιάσκεψη της Κωνσταντινούπολης, δεσμεύτηκαν στην υλοποίηση της Habitat Agenda μέσω ενός Παγκοσμίου Σχεδίου Δράσης για τους ανθρώπινους οικισμούς, το οποίο καλούνται να εφαρμόσουν σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Οι βασικοί στόχοι/δεσμεύσεις αυτού του σχεδίου δράσης, που αποτελούν και τους κεντρικούς άξονες της Habitat Agenda είναι οι εξής:

- **ΕΠΑΡΚΗΣ ΣΤΕΓΗΣ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ** :Ως δικαίωμα όλων των πολιτών προσδιορίζεται η στέγη που θα πρέπει να πληροί κάποιους ελάχιστα αποδεκτούς όρους ποιότητας σε ότι αφορά τα υλικά και τον τρόπο κατασκευής και τις βασικές υποδομές. Η θέση του νοικοκυριού θα πρέπει να είναι τέτοια που να εξασφαλίζεται η εύκολη πρόσβαση στις συγκοινωνίες, την εργασία και τις κοινωνικές υποδομές. Ακόμη θα πρέπει να έχει επαρκές μέγεθος για την κάλυψη όλων των αναγκών των μελών του.
- **ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΟΙΚΙΣΜΩΝ**: Προβλήματα και αντιθέσεις τόσο στο εσωτερικό των πόλεων όσο και στην σχέση τους με την αγροτική ενδοχώρα και το φυσικό περιβάλλον δημιουργούν οι έντονοι ρυθμοί αστικοποίησης. Στα πλαίσια της βιώσιμης ανάπτυξης των οικισμών θα πρέπει να εφαρμοσθούν πολιτικές και να αναληφθούν πρωτοβουλίες έτσι ώστε τα προβλήματα και οι αντιθέσεις να αντιμετωπίζονται σε όλα τα επίπεδα.

1.4 Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ HABITAT AGENDA ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Η Ελλάδα έχει δεσμευτεί όσον αφορά την προώθηση των στόχων της Habitat Agenda, μέσω του Εθνικού Σχεδίου Δράσης (ΕΣΔ) το οποίο παρουσιάστηκε το 1996 στη Συνδιάσκεψη της Κωνσταντινούπολης. Η βασική επιδίωξη του ΕΣΔ είναι η καλύτερη δυνατή θετική ανταπόκριση της στους δύο κύριους στόχους της Habitat Agenda.

Οι βασικές αρχές του ΕΣΔ, όπως παρουσιάζονται στο επίσημο κείμενο του 1996, είναι οι παρακάτω:

- Οικισμοί και αειφόρος, υγιεινή και ασφαλής διαβίωση
- Εθνικό φυσικό περιβάλλον και ρύπανση
- Ισότητα ατόμων και ομάδων πολιτών
- Φυσικοί πόροι και διαχείριση τους
- Διεθνής συνεργασία
- Δημοκρατικοί θεσμοί αποδοχή και εφαρμογή τους
- Πρόσβαση σε επαρκή, κατάλληλη και προσιτή σε όλους κατοικία
- Οικιστική ανάπτυξη, σύγχρονες τάσεις αλλαγής του επιπέδου διαβίωσης και του τρόπου συμπεριφοράς ατόμων και νοικοκυριών
- Κοινωνική συνοχή, κοινωνική μέριμνα και δικαιοσύνη
- Αξιοποίηση και ανάπτυξη του δυναμικού όλων των κοινωνικών και οικονομικών τομέων.

1.5 Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ HABITAT AGENDA

Η βιώσιμη ανάπτυξη απαιτεί οπωσδήποτε αλλαγές στα καθιερωμένα πρότυπα ζωής και κατανάλωσης και δεν υπάρχει αμφιβολία ότι τέτοιου τύπου αλλαγές μπορούν να επέλθουν μόνο με την ουσιαστική ενεργοποίηση των εργαζομένων, των αρχών και των επιχειρήσεων. Η προώθηση στη διαδικασία σχεδιασμού όλων των φορέων και των κατοίκων της περιοχής από τους Ο.Τ.Α πρέπει να εξασφαλίζεται με την καλύτερη δυνατή συναίνεση και συμβολή όλων των ενδιαφερομένων έτσι ώστε να επιτευχθούν στο μεγαλύτερο εφικτό ποσοστό οι στόχοι που έχουν προκαθοριστεί.

1.6 ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

Τα ολοκληρωμένα τοπικά προγράμματα θα πρέπει να εμπεριέχουν στόχους και δράσεις για βραχυπρόθεσμο αλλά και μακροπρόθεσμο σχεδιασμό του Ο.Τ.Α. και η δυνατότητα αξιοποίησης κοινοτικών αλλά και εθνικών χρηματοδοτικών πλαισίων στήριξης να λαμβάνεται υπόψη.

Ακόμη κάθε Ο.Τ.Α. για να έχει αποτελεσματικότερη διαχείριση, παρακολούθηση και ανατροφοδότηση του προγράμματος θα πρέπει να εξασφαλίσει τους κατάλληλους εσωτερικούς μηχανισμούς.

Με την χρήση συστήματος δεικτών βιωσιμότητας δίνεται η δυνατότητα να επιτευχθεί η μέτρηση των επιδόσεων, των επιπτώσεων και των αποτελεσμάτων από την υλοποίηση συγκεκριμένων δράσεων και πολιτικών .

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ

ΒΑΣΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ

ΒΑΣΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

1. ΒΑΣΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ

Στο πρώτο μέρος έγινε μια ανάλυση σε τομείς δραστηριοποίησης του δήμου Αρφαρών όπου τώρα θα προσπαθήσουμε να δείξουμε με ποσοστά και αριθμούς τη διαχρονική διαμόρφωση και εξέλιξη του δήμου σε κάθε έναν τομέα ξεχωριστά.

Σε τρεις θεματικούς άξονες θα αναπτυχθεί η βασική ανάλυση οι οποίοι είναι:

A. ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

B. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Γ. ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ

Η ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΡΦΑΡΩΝ

Ο ΔΗΜΟΣ ΑΡΦΑΡΩΝ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ Α: ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΟΤΑ

ΔΗΜΟΣ ΑΡΦΑΡΩΝ

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ	ΕΚΤΑΣΗ (στρεμ.)	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ 2001	ΖΩΝΗ
ΑΡΦΑΡΩΝ	23000	1350	ΗΜΙΟΡΕΙΝΗ
ΑΓΙΟΥ ΦΛΩΡΟΥ	8200	302	ΗΜΙΟΡΕΙΝΗ
ΑΓΡΙΛΟΥ	8500	188	ΟΡΕΙΝΗ
ΒΕΛΑΝΙΔΙΑΣ	7900	105	ΟΡΕΙΝΗ
ΒΡΟΜΩΒΡΥΣΣΕΩΣ	17000	243	ΟΡΕΙΝΗ
ΠΗΔΗΜΑΤΟΣ	3200	356	ΠΕΔΙΝΗ
ΠΛΑΤΕΩΣ	6600	540	ΠΕΔΙΝΗ
ΣΤΑΜΑΤΙΝΟΥ	12300	128	ΟΡΕΙΝΗ
ΔΗΜΟΣ ΑΡΦΑΡΩΝ	86700	3212	

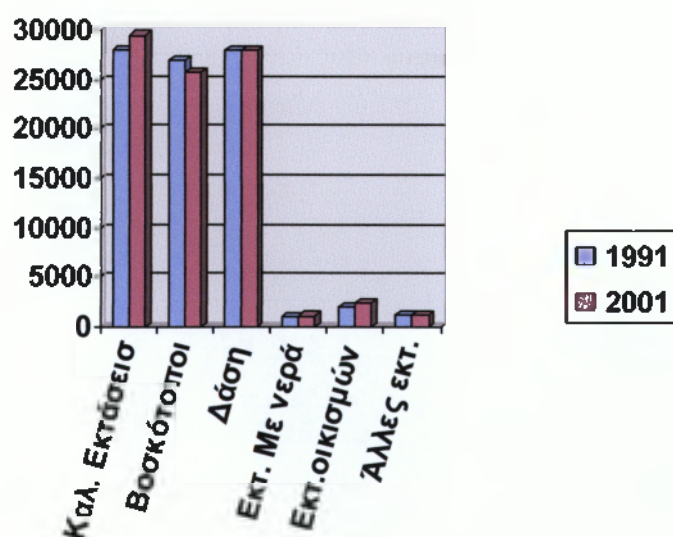
Πηγή Στοιχείων: Ε.Σ.Υ.Ε.

A. ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Α.1. ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ

ΔΕΙΚΤΗΣ Α.1.1 ΒΑΣΙΚΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ

	1991	2001
ΚΑΛΛΙΕΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ	28000	28500
ΒΟΣΚΟΤΟΠΟΙ	26900	25800
ΔΑΣΗ	28000	28000
ΕΚΤΑΣΕΙΣ ΜΕ ΝΕΡΑ	1000	1100
ΕΚΤΑΣΕΙΣ ΟΙΚΙΣΜΩΝ	2000	2500
ΆΛΛΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ	1200	1200
ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΤΑΣΕΩΝ ΣΕ (στρεμ.)	87100	87100

Πηγή Στοιχείων: Ε.Σ.Υ.Ε.

Στον παραπάνω πίνακα απεικονίζεται η συνολική έκταση του Δήμου Αρφαρών στις βασικές χρήσεις γης. Οι κατηγορίες αυτές αφορούν:

Καλλιεργούμενες εκτάσεις: Στις εκτάσεις αυτές ανήκουν τα αγροτεμάχια που καλλιεργούνται από διάφορα είδη φυτών – δέντρων τη τελευταία 20ετία και παράγουν εισόδημα στους κατόχους τους .

Βοσκότοποι: Οι εκτάσεις που δεν καλλιεργούνται από του γεωργούς ανήκουν είτε σε ιδιώτες είτε στο δημόσιο και χρησιμοποιούνται για τη βοσκή των ζώων.

Δάση: Στα δάση κατανέμονται οι περιοχές οι οποίες αποτελούνται από άγρια βλάστηση και βρίσκουν καταφύγιο άγρια είδη ζώων πουλιών κτλ.

Εκτάσεις με νερά: Στις εκτάσεις αυτές ανήκουν οι περιοχές που κατά το μεγαλύτερο διάστημα του έτους είναι καλυμμένες με νερό είναι οι περιοχές κοντά σε κοίτες ποταμών και σε λίμνες.

Εκτάσεις οικισμών: Είναι οι κατοικημένες περιοχές που έχουν οικοδομηθεί από σπίτια και διάφορα άλλα κτίρια, υπήρξαν παλιοί πολιτισμοί και είναι αρχαιολογικοί χώροι, οι δρόμοι και όλοι οι κοινόχρηστοι χώροι.

Άλλες εκτάσεις: Αυτές οι εκτάσεις δεν ανήκουν σε καμία από τις παραπάνω κατηγορίες και σε αυτές

συμπεριλαμβάνονται τα λατομεία, τα ορυχεία, τα μεταλλεία κ.α

Παρατήρηση: Από τα παραπάνω παρατηρούμε ότι οι εκτάσεις με νερά και οι άλλες διάφορες εκτάσεις έχουν περίπου την ίδια έκταση. Τα δάση και οι καλλιεργούμενες εκτάσεις περιλαμβάνουν το ίδιο μέγεθος στρεμμάτων ενώ οι βοσκότοποι κυμαίνονται σε χαμηλότερα επίπεδα. Η περιοχή που καλύπτεται από οικισμούς παρουσιάζει σταθερή αυξητική τάση.

Δείκτης Α. 1.2 Ανάλυση εντός σχεδίου εκτάσεων

Κατηγορία Χρήσης	Ποσοστό
Κοινόχρηστες εκτάσεις	27 %
Οικοδομήσιμες εκτάσεις	73 %
Συνολικές εκτάσεις εντός Σχεδίου	100%

Πηγή Στοιχείων: Ίδια Έρευνα

Οι εκτάσεις αυτές που εξετάζονται από τον παραπάνω δείκτη βρίσκονται εντός των εγκεκριμένων ρυμοτομικών σχεδίων κωμοπόλεων, χωριών, και οικισμών.

Οι κοινόχρηστες εκτάσεις καταλαμβάνουν το 27% του συνόλου όπου αυτές απαρτίζονται από γήπεδα, πάρκα, παιδικές χαρές, πλατείες, δρόμους, χώρους στάθμευσης αυτοκινήτων κ.τ.λ.

**Δείκτης Α. 1.3. Καταμερισμός κοινόχρηστων
εκτάσεων**

Κοινόχρηστοι Χώροι (27%)	Ποσοστό
Χώροι Κυκλοφορίας	18%
Οργανωμένοι Κοινόχρηστοι Χώροι	7%
Χώροι Αστικού Πρασίνου	2%

Πηγή Στοιχείων: Ιδία έρευνα

Από τον παραπάνω δείκτη βλέπουμε ότι το ποσοστό της τάξης του 27% ανήκει στις κοινόχρηστες εκτάσεις των εντός σχεδίου πόλεως εκτάσεων. Από το ποσοστό αυτό το 18 % καταλαμβάνουν οι διάφοροι χώροι κυκλοφορίας όπως (οδικό δίκτυο) το 7 % ανήκει στους οργανωμένους κοινόχρηστους χώρους π.χ. (πάρκα, παιδικές χαρές) και το υπόλοιπο 2 % των οργανωμένων κοινόχρηστων χώρων περιλαμβάνει τα σημεία αστικού πρασίνου.

A2. ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ ΣΤΟ ΑΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Δείκτης A2.1. Προσβασιμότητα αστικών υποδομών

Κοινόχρηστοι χώροι	Πολύ καλή
Μέσα μαζικής μεταφοράς	Μέτρια

Πηγή Στοιχείων: Ίδια έρευνα

Στους κοινόχρηστους χώρους του Δήμου δηλαδή γήπεδα, πλατείες, παιδικές χαρές κτλ η πρόσβαση είναι πολύ καλή είτε με τα πόδια είτε με το αυτοκίνητο προσφάτως στο ήδη υπάρχον γήπεδο έγιναν οι απαραίτητες ενέργειες από πλευράς του δήμου και προστέθηκε χορτάρι κάτι που προσελκύει περισσότερα παιδιά στους χώρους άθλησης, ακόμη πριν δύο χρόνια τελείωσε η κατασκευή της καινούργιας πλατείας που δίκαια χαρακτηρίζεται ως στολίδι του χωριού.

Το μόνο μέσο μαζικής μεταφοράς είναι τα λεωφορεία που συνδέουν ανά μία περίπου ώρα την έδρα του Δήμου με την πρωτεύουσα του νομού Μεσσηνίας. Αρκετές φορές δημιουργούνται προβλήματα με τα ορεινά χωριά της περιοχής για το λόγο ότι τα επισκέπτεται το λεωφορείο μόλις δύο φορές την ημέρα μία το πρωί και μία το μεσημέρι έτσι οι κάτοικοι των χωριών αυτών πολλές φορές αντιμετωπίζουν αρκετές δυσκολίες όσον αφορά τη μετάβαση τους τόσο στα Αρφαρά όσο και προς τη Καλαμάτα αλλά και σε άλλους προορισμούς.

Από τον οικισμό Άγιο Κωνσταντίνο Αρφαρών που βρίσκεται επί της εθνικής οδού Καλαμάτας Αθηνών μετακινούνται οι πολίτες του δήμου που ταξιδεύουν με προορισμό την Αθήνα αλλά και την υπόλοιπη Ελλάδα.

Δεν υπάρχει σύνδεση μέσω σιδηροδρομικής γραμμής στο εσωτερικό του Δήμου παρά μόνο διέρχεται η σιδηροδρομική γραμμή από το χωριό Πλατύ όμως από το σημείο αυτό δεν είναι δυνατή η επιβίβαση κάποιου ταξιδιώτη.

Δείκτης Α 2.2 Νοσοκομειακές Κλίνες

Κατηγορία Θεραπευτηρίων	Αριθμός	Κλίνες
Δημόσια Θεραπευτήρια	—	—
Ιδιωτικά Θεραπευτήρια	1	—
Κέντρα Υγείας	—	—
Αγροτικά Ιατρεία	1	—

Πηγή Στοιχείων: Ιδία έρευνα

Σε όλη τη περιοχή του Δήμου Αρφαρών λειτουργεί μόνο ένα Αγροτικό ιατρείο στα Αρφαρά που οι υπηρεσίες του εξυπηρετούν τις άμεσες ανάγκες των δημοτών είναι φυσικό να μην αρκεί, και αρκετές φορές σε διάφορα συμβάντα που αντιμετωπίζουν οι δημότες και σε πολλές περιπτώσεις κρίνεται αναγκαία η μεταφορά τους στο Γενικό Νομαρχιακό Νοσοκομείο Καλαμάτας.

A. 2.3 Γιατροί ανά 1000 κατοίκους

Γιατροί ανά 1000 κατοίκους	0,07%
----------------------------	-------

Πηγή Στοιχείων: Ιδία έρευνα

Στο ιατρείο εργάζονται δύο ιατροί ο ένας με την ειδικότητα του παθολόγου και ο άλλος ως ειδικευόμενος ιατρός ακόμη στο προσωπικό του ιατρείου εντάσσεται και μία νοσοκόμα.

Ο παθολόγος ιατρός επισκέπτεται ανά τακτά χρονικά διαστήματα τα ορεινά χωριά του Δήμου για διάφορες εξετάσεις των ντόπιων κατοίκων.

Επίσης τα τελευταία χρόνια λειτουργεί στα Αρφαρά ιδιωτικό οδοντιατρείο όπου πολλές φορές εξυπηρετεί τις ανάγκες των δημοτών που σε αρκετές περιπτώσεις ήταν αναγκαία η μετακίνηση τους στη Καλαμάτα.

Δείκτης Α 2.4 Πλησιέστερη νοσοκομειακή μονάδα

ΧΕΡΣΑΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	
Χιλιομετρική Απόσταση	12 χλμ
Χρόνος Προσπέλασης	10 λεπτά
Μήνες Προσπέλασης	—
Θαλάσσια Επικοινωνία	—
Μέσος χρόνος Προσπέλασης	—
Μέγιστος Χρόνος Προσπέλασης	—

Πηγή Στοιχείων: Ιδία έρευνα

Η κοντινότερη νοσοκομειακή μονάδα είναι το νοσοκομείο Καλαμάτας το οποίο και βρίσκεται 5 χιλιόμετρα πριν τη Καλαμάτα επί της εθνικής οδού κοντά στο χωριό Σπερχοχεία. Η πρόσβαση σε αυτό είναι εύκολη και δεν παρουσιάζονται ιδιαίτερα προβλήματα καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

Δείκτης Α 2.5 Φαρμακεία ανά 1000 κατοίκους

Φαρμακεία ανά 1000 κατοίκους	0,03%
------------------------------	-------

Πηγή Στοιχείων: Ιδία έρευνα

Στον Δήμο Αρφαρών λειτουργεί ένα φαρμακείο για την εξυπηρέτηση των αναγκών όλου του πληθυσμού όλων των δημοτικών διαμερισμάτων αλλά και άλλων χωριών της ευρύτερης περιοχής.

Δείκτης Α. 2.6. Ποιότητα Πόσιμου νερού

Αριθμός Χημικών Αναλύσεων ανά έτος	2
Αριθμός Χλωριώσεων ανά μήνα	1
Αριθμός Ελέγχων Χλωρίωσης ανά μήνα	1

Πηγή Στοιχείων : Τεχνική Υπηρεσία Δήμου Αρφαρών

Ο Δήμος Αρφαρών στην βόρεια και ανατολική πλευρά του περιτριγυρίζεται από ορεινούς όγκους, από τα βουνά αυτά αναβλύζει το νερό στις πηγές του Πηδήματος και του Άγιου Φλώρου. Στο χωριό του Πηδήματος έχει κατασκευαστεί αντλιοστάσιο και από εκεί αντλείται το ύδωρ και διανέμεται σε κάθε νοικοκυριό του δήμου και όχι μόνο.

Δείκτης Α 2.7 Δίκτυο Ύδρευσης και η επάρκεια του

Συχνότητα Εμφάνισης Προβλημάτων	Ποτέ	Μερικές φορές	Πολλές φορές
A. Καλοκαίρι	—	ΝΑΙ	—
B. Υπόλοιπο έτος	ΝΑΙ	—	—

Πηγή Στοιχείων: Ιδία έρευνα

Το δίκτυο υδρεύσεως όσον αφορά την έκταση του χαρακτηρίζεται ικανοποιητικό εφόσον σπάνια και μόνο κατά τους θερινούς μήνες ενδέχεται να παρουσιαστούν μικρού μεγέθους προβλήματα τα οποία όμως αντιμετωπίζονται εγκαίρως και αποκαθίστανται.

Τη χρονιά που μας πέρασε έγινε η αντικατάσταση ενός μέρους του δικτύου με πλαστικούς σωλήνες αντί των αμιαντωσωλίνων που υπήρχαν και στα άμεσα σχέδια του δήμου είναι να αντικατασταθεί και το υπόλοιπο κομμάτι.

Δείκτης Α 2.8 Πυκνότητα Πληθυσμού

	Στρέμματα / Άτομα
Πυκνότητα Πληθυσμού	$86700/3212 = 26,99$
Οικιστική Πυκνότητα	$2.500/3212 = 0,77$

**Πηγή Στοιχείων: Ε.Σ.Υ.Ε. Απογραφή Κτιρίων 1^η
Δεκ. 2000**

Τα αποτελέσματα της πυκνότητας του πληθυσμού και της έκτασης καθορίζουν την αναλογία σε 27 στρέμματα σε κάθε κάτοικό του δήμου. Ομοίως οικιστική πυκνότητα νοείται το πηλίκο της έκτασης των οικισμών προς τους δημότες όπου εδώ αντιστοιχεί το 0,77% σε κάθε άνθρωπο του Δήμου Αρφαρών.

Δείκτης Α 2.9 Αστυνομική δύναμη ανά 1000 κατοίκους

Αστυνομική Δύναμη ανά 1000 κατοίκους	0,03%
--------------------------------------	-------

Πηγή Στοιχείων: Ιδία έρευνα

Ένας Αστυνομικός Σταθμός λειτουργεί στο Δήμο Αρφαρών που στελεχώνεται από ένα αστυνομικό όργανο. Η αστυνομική κάλυψη του δήμου δεν καθίσταται επαρκής διότι καθ' ότι και τα γεγονότα δείχνουν κατά καιρούς συμβαίνουν διάφορα αδικήματα που το τελευταίο χρονικό διάστημα συνεχώς πληθαίνουν, όπως διαφόρων ειδών κλοπές, διαρρήξεις κτλ. Το γεγονός αυτό κατά πάσα πιθανότητα οφείλεται στην ελλιπή δύναμη αστυνομικού προσωπικού στον Σταθμό. Για την αντιμετώπιση του φαινομένου αυτού καταβάλλετε κάθε δυνατή προσπάθεια από την Αστυνομική Διεύθυνση Μεσσηνίας με νυχτερινές περιπολίες και διαφόρων άλλων ειδών μέτρων από τη πλευρά της Αστυνομίας.

Δείκτης A 2.10 Πυροσβεστική Δύναμη ανά 1000 κατοίκους

Πυροσβεστική Δύναμη ανά 1000 κατοίκους	0%
---	----

Πηγή Στοιχείων: Ιδία έρευνα

Δεν υφίσταται πυροσβεστική δύναμη στον Δήμο Αρφαρών και σε περιπτώσεις ανάγκης καλείται η πυροσβεστική βοήθεια από την Καλαμάτα ή τον Μελιγαλά. Κατά τους θερινούς μήνες όπου ο κίνδυνος πυρκαγιών πολλαπλασιάζεται τα τελευταία χρόνια επανδρώνεται το ιδιωτικό αγροτικό του όχημα το οποίο φέρει πυροσβεστικά μέσα για την γρήγορη αντιμετώπιση σε αρχικό στάδιο πυρκαγιών.

A3. ΤΕΧΝΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

Δείκτης A3.1: Τεχνική υποδομή

Οδικό δίκτυο	36 Χμλ
Δίκτυο Ύδρευσης	93,6 Χμλ
Δίκτυο Αποχέτευσης	Βόθροι 100%
Απορρίμματα	2 φορές / εβδομάδα

Πηγή Στοιχείων: Τεχνική Υπηρεσία Δήμου Αρφαρων

Το συνολικό μήκος του οδικού δικτύου που συνδέει τα δημοτικά διαμερίσματα με την έδρα του δήμου και κάποια και μεταξύ τους είναι 36 χλμ χιλιόμετρα το μεγαλύτερο μέρος αυτού είναι ασφαλτοστρωμένο ενώ περίπου 3 χιλιόμετρα έχουν τσιμεντόστρωση.

Όσον για το δίκτυο ύδρευσης το συνολικό του μήκος ανέρχεται σε 93,6 χιλιόμετρα. Από τα 93,6 χμ τα 65,8 είναι κατασκευασμένα από καινούργιους πλαστικούς σωλήνες ενώ τα υπόλοιπα 27,8 χλμ παραμένουν με αμίαντο κάτι που το ταχύτερο δυνατό πρέπει να αντικατασταθεί από πλαστικό διότι είναι επιστημονικώς αποδεδειγμένο ότι είναι αιτία δημιουργίας πολλών προβλημάτων για την υγεία των ανθρώπων.

Σε όλα τα Δ.Δ η κάλυψη είναι 99% περίπου και οι τυχόν απώλειες που παρουσιάζονται είναι πολύ μικρού μεγέθους και εύκολα αντιμετωπίζονται από τους ειδικούς.

Κατασκευή:	Αμιαντοσίμεντο 27,2 χμ Πλαστικό 65,8 χμ
Απώλειες:	1% έως 3%

Πηγή Στοιχείων: Τεχνική Υπηρεσία Δήμου Αρφαρων

Φέτος έγινε αντικατάσταση μέρους του παλιού δικτύου ύδρευσης από πλαστικούς σωλήνες σε σχεδόν όλο το μήκος του στο Δ.Δ Αρφαρων (έδρα του δήμου) και Πλατέως συνολικού μήκους 15 χλμ. περίπου.

Τόσο στην έδρα του δήμου όσο και στα δημοτικά διαμερίσματα η κάλυψη των υποδομών αποχέτευσης γίνεται με βόθρους. Ωστόσο είναι έντονη η σκέψη δημιουργίας αποχετευτικού συστήματος και βιολογικού καθαρισμού αρχικά για το κέντρο του δήμου και στη συνέχεια στην ευρύτερη περιοχή.

Η προσωρινή εναπόθεση των απορριμμάτων γίνεται σε κάδους απορριμμάτων σε όλο το εμβαδόν του δήμου, η συλλογή των σκουπιδιών γίνεται με απορριματοφόρα οχήματα 2 φορές την εβδομάδα και μεταφέρονται εκτός των ορίων του δήμου.

Δείκτης Α 3.2 Δρόμοι στρωμένοι με ασφαλτοτάπητα

Αναλογία Ασφαλτοστρωμένων Δρόμων	97%
Αναλογία Τσιμεντοστρωμένων Δρόμων	3%

Πηγή Στοιχείων: Ιδία έρευνα

Το συντριπτικό ποσοστό του συνολικού μήκους του κυρίου οδικού δικτύου που συνδέει τα δημοτικά διαμερίσματα με το κέντρο του δήμου είναι ασφαλτοστρωμένο και ένα πολύ μικρό ποσοστό παραμένει με τσιμεντόστρωση.

Συγκεκριμένα:

- Εθνική οδό 5 χμ
- Επαρχιακή οδό 4 χμ
- Κοινοτική οδό 27 χμ

Η χρονική απόσταση των δ.δ. από την έδρα του δήμου κυμαίνεται από 3 έως 10 λεπτά.

Σε πολλά σημεία του οδικού δικτύου απαιτούνται αρκετές παρεμβάσεις για την βελτίωση του οδοστρώματος και διαπλατύνσεις κάποιων τμημάτων ωστόσο η κατάσταση του οδικού δικτύου στο συνολικό της μήκος χαρακτηρίζεται ως αρκετά καλή.

Δείκτης Α 3.3 Κτιριακοκοινωνική Υποδομή

Τομείς	Κτιριακές Εγκαταστάσεις
Υγεία	2
Εκπαίδευση	6
Πολιτισμός	1

Πηγή Στοιχείων: Ιδία έρευνα

Στο Δήμο Αρφαρών λειτουργούν οι παρακάτω κτιριακές εγκαταστάσεις:

- (2) Νηπιαγωγεία
- (2) Δημοτικά σχολεία
- (1) Γυμνάσιο
- (1) Λύκειο
- (1) Αγροτικό Ιατρείο
- (1) Ιδιωτικό οδοντιατρείο
- (1) Πνευματικό Κέντρο

Δείκτης A3.4: Μεταφορές - Μετακινήσεις

Μέσο Μεταφοράς	Ποσοστό
Αυτοκίνητο	70%
Μοτοσικλέτα	8%
Λεωφορείο	10%
Τρένο	1%
Ποδήλατο	2%
Περπάτημα	6%
Άλλο Μέσο	4%

Μέση Χρονική Απόσταση Μεταξύ Δ.Δ.	7 Λεπτά
--------------------------------------	---------

Πηγή Στοιχείων: Ιδία έρευνα

Από τον παραπάνω πίνακα βλέπουμε ότι το κύριο μέσο μεταφοράς που κυριαρχεί στην προτίμηση των πολιτών του δήμου είναι το αυτοκίνητο.

Το μεγάλο αυτό ποσοστό χρησιμοποίησης των αυτοκινήτων οφείλεται στο ότι δεν καθίσταται επαρκής η

κάλυψη από τα δρομολόγια των λεωφορείων κατά κύριο λόγο στα ορεινά χωριά του δήμου και έτσι οι πολίτες εξαναγκάζονται συνήθως να χρησιμοποιούν τα αυτοκίνητα τους και όσοι από αυτούς δεν διαθέτουν δικό τους ιδιωτικό μέσο τις περισσότερες φορές καλούν ταξί ή φθάνουν στην έδρα του δήμου ακόμη και με τα πόδια.

Η μετακίνηση των δημοτών προς τη πρωτεύουσα του νομού πολύ σπάνια γίνεται με αμαξοστοιχία.

B. ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ

B.1. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Δείκτης B1.1 Διάθροση οικονομικής δραστηριότητας

Ο ενεργά οικονομικός πληθυσμός του Δήμου Αρφαρών αγγίζει τα 1252 άτομα τα 1154 από αυτά είναι απασχολούμενοι και εργάζονται στους τρεις τομείς παραγωγής (πρωτογενής, δευτερογενής, τριτογενής) ως εξής:

	Άτομα
Πρωτογενής Τομέας	905
Δευτερογενής Τομέας	214
Τριτογενής Τομέας	45

Πηγή Στοιχείων: Ιδία έρευνα

1. Πρωτογενής Τομέας

Η συνολική έκταση του Δήμου Αρφαρών από άποψη μορφολογικού χαρακτήρα περιέχει και τις τρεις ζώνες χαρακτηρισμού (ορεινή, ημιορεινή, πεδινή). Αυτό έχει αποτέλεσμα οι κάτοικοι που ασχολούνται με τον πρωτογενή τομέα στις πεδινές περιοχές έχουν καλλιέργειες αποτελούμενες από διάφορα είδη φυτών και κτηνοτροφικές μονάδες με αιγοπρόβατα, ενώ στις ορεινές περιοχές η κύρια ενασχόληση των ντόπιων είναι η κτηνοτροφία. Στις περισσότερες των περιπτώσεων όλα τα μέλη των νοικοκυριών απασχολούνται με τις αγροτικές εργασίες όπου είναι και το κύριο έσοδο της οικογένειας.

2. Δευτερογενής Τομέας

Στον τομέα αυτό υπάρχουν μικρές επιχειρήσεις όπως τυροκομείο, χοιροτροφείο, μελισσοκομείο, ενώ στον τομέα των κατασκευών υπάρχει πολύ μεγαλύτερο ενδιαφέρον που αφορά στις κατασκευές, συντηρήσεις κτιρίων, τοποθετήσεις μαρμάρων- πλακών κ.τ.λ.

3. Τριτογενής Τομέας

Οι πολίτες του δήμου που οι δραστηριότητες τους είναι γύρω από τον τομέα αυτό εργάζονται σε δημοτικές ή δημόσιες επιχειρήσεις – υπηρεσίες που ως επί το πλείστον δεν ανήκουν στα διοικητικά όρια του δήμου όπως (Ε.Λ.Τ.Α. Τράπεζες, Αστυνομία, ΟΤΕ, ΔΕΗ, Νοσοκομεία, Πυροσβεστική κτλ.) Ακόμη ένα μέρος των κατοίκων που η ενασχόληση τους είναι στο τομέα αυτό εργάζονται σε ιδιωτικές επιχειρήσεις όπως (Super markets, Ψησταριές, Καφετερίες, κρεοπωλεία κ.α.)

Δείκτης Β1.2: Απασχόληση – Ανεργία

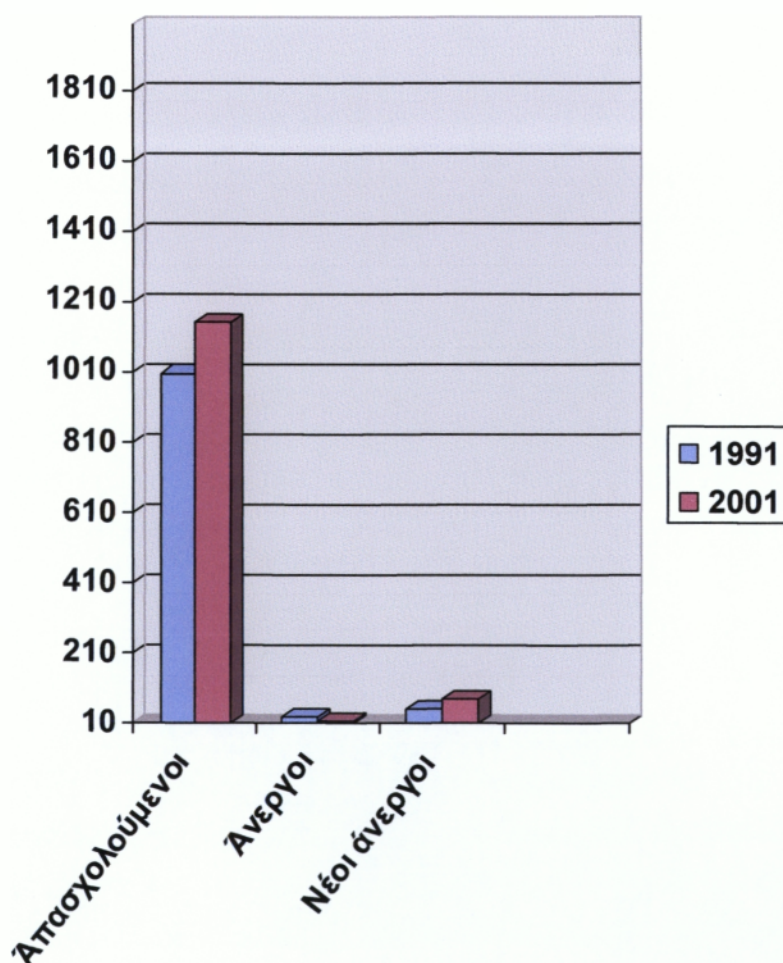
	1991	2001
Οικονομικά Ενεργοί	1087	1252
Απασχολούμενοι	1008	1154
Άνεργοι	28	18
Νέοι Άνεργοι	51	80

**Πηγή Στοιχείων: ΕΣΥΕ, Απογραφές Πληθυσμου
1991, 2001**

Στον παρακάτω πίνακα αναλύουμε την ανεργία και την απασχόληση σε ποσοστά:

Απογραφή	1991	2001
Απασχολούμενοι	92,73%	92,17%
Άνεργοι	2,57%	1,43%
Νέοι Άνεργοι	4,69%	6,38%

Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός

Πηγή Στοιχείων: ΕΣΥΕ, Απογραφές Πληθυσμου
1991, 2001

Από τη σύγκριση μεταξύ των απογραφών του 1991 και του 2001 διαφαίνεται ότι ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός του δήμου έχει αυξηθεί σε αρκετά μεγάλο βαθμό τη τελευταία δεκαετία, αυτό έχει σαν αποτέλεσμα την αύξηση των απασχολούμενων ατόμων και τη μείωση της ανεργίας. Παρατηρείται όμως ανοδική τάση στα νεαρά σε ηλικία άτομα να συναντούν πολλές δυσκολίες στην αγορά εργασίας.

Το φαινόμενο αυτό σε αρκετές περιπτώσεις αναγκάζει ουσιαστικά τα νέα παιδιά που δυσκολεύονται να βρουν εργασία στον τόπο που γεννιούνται και μεγαλώνουν να αναζητούν μια καλύτερη τύχη σε μεγάλα αστικά κέντρα τις περισσότερες φορές στην Αθήνα. Αν συνεχιστεί αυτή η τάση φυγής της νεολαίας προς τις μεγάλες πόλεις τα άμεσα αποτελέσματα που έχουν ήδη αρχίσει να γίνονται ορατά θα είναι η ερήμωση, και ο μαρασμός της ευρύτερης περιοχής.

Δείκτης Β. 1.3 Απασχόληση – Ανεργία – Γυναίκες

Πίνακας 1.3

	1991	2001
Οικονομικώς ενεργείς	268	403
Απασχολούμενες	228	362
Άνεργες	11	5
Νέες Άνεργες	29	36

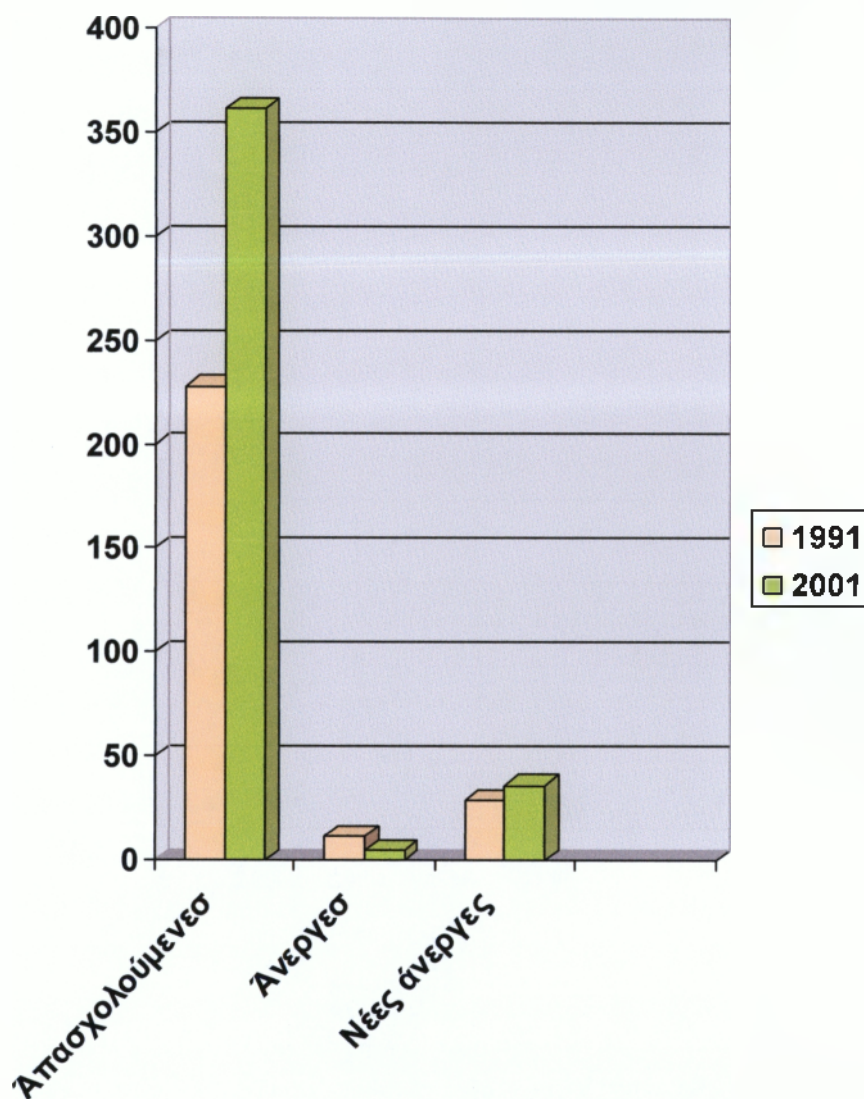
Πηγή Στοιχείων: Ε.Σ.Υ.Ε, Απογραφές Πληθυσμού 1991, 2001

Από τον παραπάνω πίνακα συμπεραίνουμε ότι και στο γυναικείο πληθυσμό του δήμου ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός έχει παρουσιάσει πολύ σημαντική άνοδο στην απογραφή του 2001 σε σύγκριση με αυτή του 1991 που αυτό έχει τη φυσική συνέπεια να είναι και πολύ μεγαλύτερος ο αριθμός των απασχολούμενων και μικρότερος ο αριθμός των άνεργων γυναικών.

Παρ' όλα αυτά παρουσιάζεται αυξημένος ο αριθμός των νέων άνεργων γυναικών το τελευταίο αυτό διάστημα, το γεγονός αυτό κατά κύριο λόγο οφείλεται στο ότι νεαρές κοπέλες του δήμου συνήθως ακολουθούν τον δρόμο των σπουδών και όταν επιστρέφουν στο τόπο καταγωγής τους δεν καθίσταται δυνατή η εύρεση εργασίας στο αντικείμενο το οποίο έχουν σπουδάσει αυτός είναι ένας από τους βασικούς

λόγους που στην ουσία αναγκάζονται να εγκαθίστανται σε άλλες περιοχές κυρίως στην Αθήνα και σε άλλες μεγαλουπόλεις.

Διάγραμμα Β 1.3.

Πηγή Στοιχείων: Ε.Σ.Υ.Ε, Απογραφές Πληθυσμού 1991, 2001

B.2 ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Δείκτης B.2.1 Μέγεθος Πληθυσμού

	1991	2001
Πραγματικός Πληθυσμός	2871	2991
Μέλη νοικοκυριών	2838	2982
Νοικοκυριά	941	1009

Πηγή Στοιχείων: Ε.Σ.Υ.Ε. Απογραφές 1991, 2001

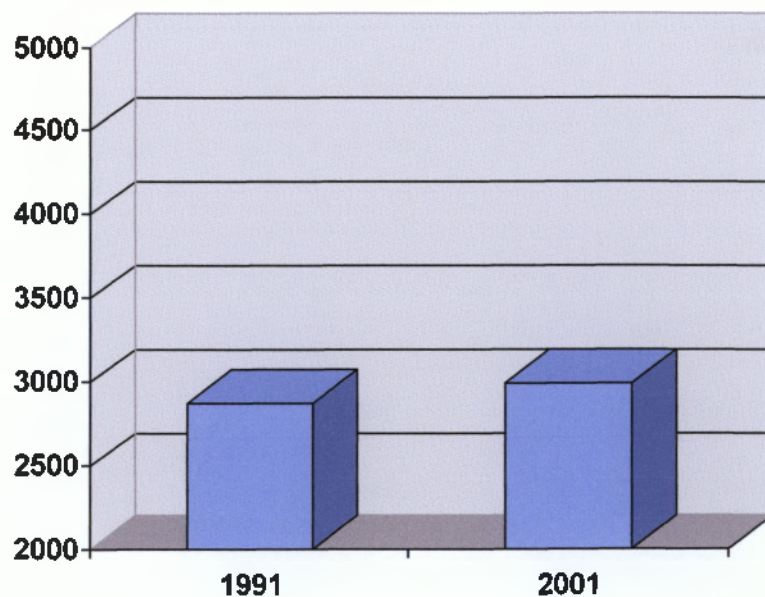
Δείκτης B.2.2 Μεταβολές Πληθυσμού

ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ	1991-2001
Πραγματικός πληθυσμού	4,17%
Αρ. Μελών Νοικοκυριών	5,07%
Νοικοκυριά	7,22%

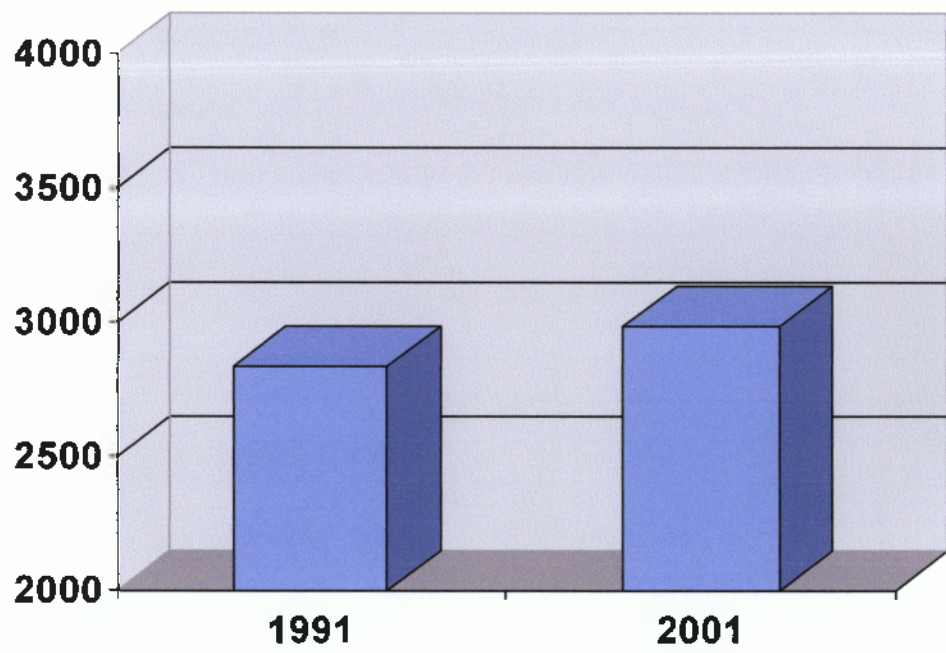
Πηγή Στοιχείων: Ιδία έρευνα

Την περίοδο 1991 – 2001 από την ανάλυση των στοιχείων της Ε.Σ.Υ.Ε. παρατηρείται μικρού μεγέθους αύξηση του πραγματικού πληθυσμού, των μελών των νοικοκυριών και των νοικοκυριών στο Δήμο Αρφαρών το φαινόμενο αυτό οφείλεται κατά κύριο λόγο στο ότι μειώθηκαν οι ρυθμοί μεγάλης ταχύτητας που επικρατούσαν τις προηγούμενες δύο τουλάχιστον δεκαετίες όσον αφορά τα μεγάλα κύματα μετανάστευσής προς το εξωτερικό αλλά και την εσωτερική μετανάστευσή από την ύπαιθρο για τα μεγάλα αστικά κέντρα των κατοίκων της επαρχίας και της περιφέρειας γενικότερα.

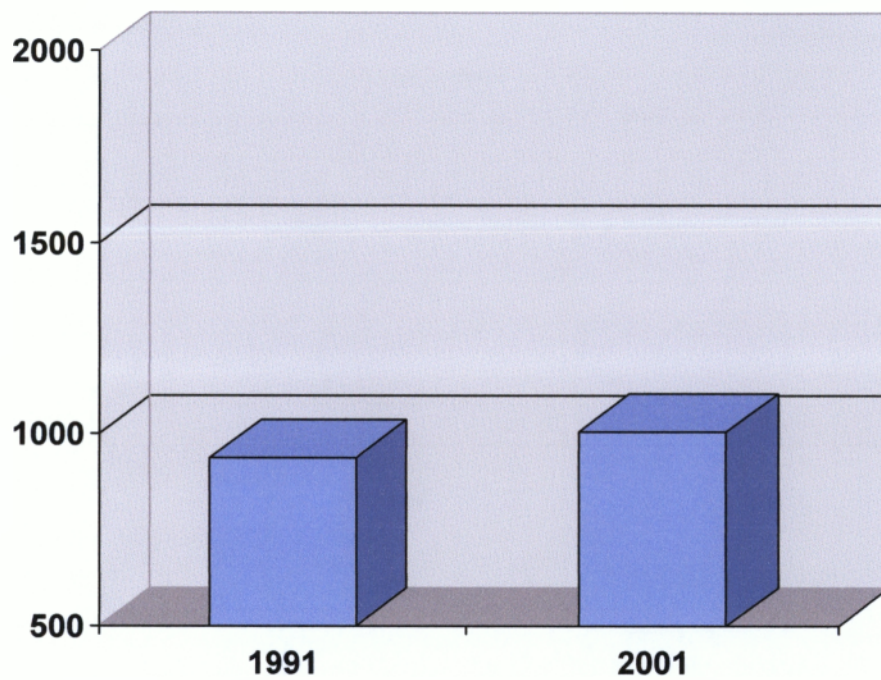
Μεταβολή Πραγματικού Πληθυσμού

Μεταβολή Μελών Νοικοκυριών

Μεταβολή Νοικοκυριών

**Πηγή Στοιχείων: Ε.Σ.Υ.Ε. Απογραφές πληθυσμού
1991, 2001**

Δείκτης B2.3 Αναλογία αρρένων

Έτος	Σύνολο Αρρένων	Ποσοστό
1991	1581	51,31%
2001	1685	52,45%

Πηγή Στοιχείων: Ε.Σ.Υ.Ε. Απογραφές Πληθυσμού 1991, 2001

Όπως παρατηρούμε στο παραπάνω πίνακα και στις δύο απογραφές (1991 – 2001) το ποσοστό των αρρένων είναι πάνω από 50% και κυμαίνεται περίπου στα ίδια επίπεδα αυτό δείχνει ότι το ανδρικό φύλλο υπερτερεί του γυναικείου στο Δήμο Αρφαρών κατά ένα μικρό αριθμό δημοτών τα τελευταία τουλάχιστον χρόνια.

Δείκτης B.2.4 Γήρανσης του πληθυσμού.

	1991		2001	
Δείκτης Γήρανσης	753	24,44%	832	25,90%

Πηγή Στοιχείων: Ε.Σ.Υ.Ε. Απογραφές Πληθυσμού 1991, 2001

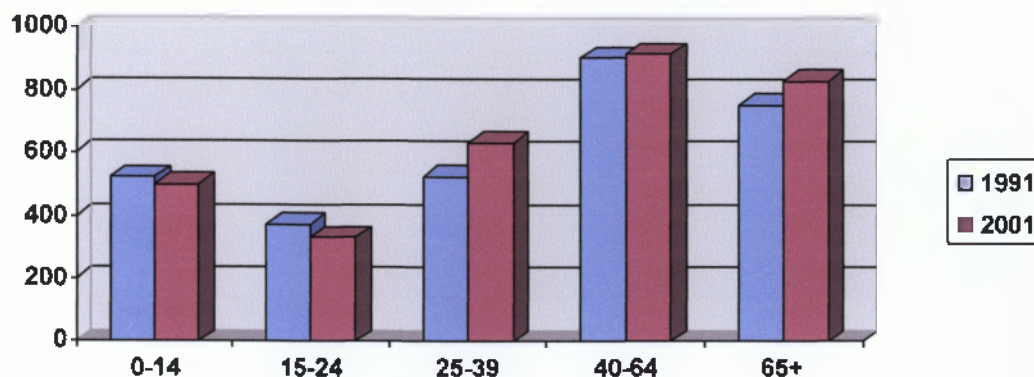
Στο δείκτη αυτό συμπεριλαμβάνονται άτομα τα οποία είναι 65 και άνω ετών, παρατηρείται ότι κατέχουν ένα αρκετά υψηλό ποσοστό το οποίο είναι και αυξανόμενο. Συνέπεια της

παρατήρησης αυτής θα είναι με τη πάροδο του χρόνου σιγά σιγά να δημιουργείται μια κοινωνία γερόντων κάτι που αν συνεχιστεί θα επιφέρει σοβαρά προβλήματα στην Ελληνική κοινωνία γενικότερα.

Δείκτης Β.2.5 Ομάδες Ηλικιών του Πληθυσμού

Για τις ηλικίες	1991	2001
0 – 14	522 ή 16,25%	498 ή 15,50%
15 – 24	375 ή 12,17%	331 ή 10,30
25 – 39	527 ή 17,10%	634 ή 19,73%
40 – 64	904 ή 29,34%	917 ή 28,54%
65 +	753 ή 24,44%	832 ή 25,90%

**Πηγή Στοιχείων: Ε.Σ.Υ.Ε. Απογραφές Πληθυσμού
1991, 2001**

Αναλύοντας τα στοιχεία του παραπάνω πίνακα ηλικιών παρατηρούμε ότι:

- Στις ηλικίες από 0-14 υπάρχει μείωση του ποσοστού των παιδιών σε σχέση με την απογραφή του 1991 κατά 0,75% φαινόμενο της υπογεννητικότητας και του δημογραφικού προβλήματος που αν συνεχιστούν αυτοί οι ρυθμοί μείωσης των γεννήσεων θα είναι πολύ έντονο και στο Δήμο Αρφαρών.
- Μείωση του αριθμού των κατοίκων παρουσιάζεται και στις ηλικίες από 15-24 χρονών, η πτώση αυτή οφείλεται κυρίως στη φυγή των νέων από τους τόπους καταγωγής τους για ένα καλύτερο αύριο σε κάποια άλλη μεγάλη πόλη.
- Το ποσοστό της ομάδας 25-39 είναι αυξημένο και αυτό πιθανότατα συμβαίνει διότι επιστρέφει στο δήμο ένα μέρος των παιδιών που σπούδαζαν κτλ.
- Στην ομάδα 40-64 υπάρχει και εδώ μια αύξηση σε σχέση με το 1991 που πιθανών οφείλεται σε αυτούς που συνταξιοδοτούνται και επιστρέφουν στις ρίζες τους.

- Αρνητικό ποσοστό συναντούμε στους δημότες των 65 και άνω χρόνων κάτι που αν δεν αντιμετωπιστεί το πρόβλημα της υπογεννητικότητας θα γίνεται όλο και πιο έντονο.

Δείκτης Β.2.6: Εξαρτώμενου Πληθυσμού.

Το ποσοστό του αθροίσματος των ηλικιωμένων (65+) και των παιδιών (0-14) είναι ο δείκτης εξαρτώμενου πληθυσμού.

- Πιο αναλυτικά ο εξαρτώμενος πληθυσμός του δήμου παρουσιάζει ελάχιστη αύξηση που οφείλεται στην αύξηση των γερόντων δηλαδή:
 - ✓ 1991 : $522 + 753 = 1275$
 - ✓ 2001 : $498 + 832 = 1330$

	1991	2001
Δείκτης Εξαρτώμενου Πληθυσμού	41,3%	41,40%

**Πηγή Στοιχείων: Ε.Σ.Υ.Ε. Απογραφές Πληθυσμού
1991, 2001**

Δείκτης Β.2.7: Μέσο μέγεθος νοικοκυριού

Ο συνολικός αριθμός των μελών των νοικοκυριών προς τον αριθμό των νοικοκυριών ισούται με το μέσο μέγεθος νοικοκυριού.

	1991	2001
Μέσο Μέγεθος Νοικοκυριού	$2838/941 = 3,01$	$2982/1009 = 2,95$

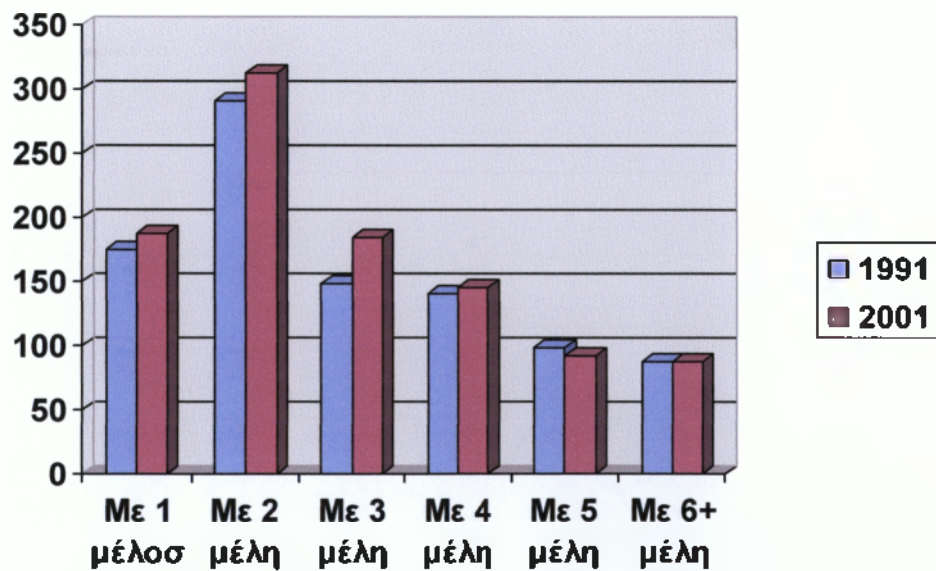
**Πηγή Στοιχείων: Ε.Σ.Υ.Ε. Απογραφές Πληθυσμού
1991, 2001**

Από τα στοιχεία του πίνακα αυτού φαίνεται ότι υπάρχει μείωση του μέσου μεγέθους του νοικοκυριού στην απογραφή του 2001 σε σχέση με αυτήν του 1991 δηλαδή το 1991 για κάθε νοικοκυριό αντιστοιχούσαν 3,01 μέλη ενώ το 2001 αντιστοιχούν 2,95 μέλη.

Το 0,06% μείωσης των μελών των νοικοκυριών μπορεί να μην φαίνεται μεγάλο ποσοστό ωστόσο κρούει τον κώδωνα του κινδύνου διότι με τη πάροδο του χρόνου το πρόβλημα θα γίνεται όλο και πιο ορατό με πολύ σοβαρές συνέπειες για τη γενικότερη ανάπτυξη και παρουσία του δήμου στην ευρύτερη περιοχή.

	1991	2001
Σύνολο Νοικοκυριών	941	1009
Με 1 μέλος	175	187
Με 2 μέλη	291	313
Με 3 μέλη	148	184
Με 4 μέλη	140	146
Με 5 μέλη	99	92
Με 6+ μέλη	88	87

**Πηγή Στοιχείων: Ε.Σ.Υ.Ε. Απογραφές πληθυσμού
1991, 2001**

Τα στοιχεία του πίνακα αυτού παρουσιάζουν τη μείωση των νοικοκυριών με πέντε μέλη, τη σταθερότητα αυτών με έξη μέλη και τη σταθερή αύξηση των νοικοκυριών με 1,2,3 και 4 μέλη.

Γ. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Γ1. ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΣΤΕΓΑΣΗΣ

Δείκτης Γ.1.1 Ποικνοκατοίκηση

	1991	2001
Δωμάτια ανά άτομο	1,78	2,07

Πηγή Στοιχείων: Ε.Σ.Υ.Ε. Απογραφή Πληθυσμού 1991, 2001

Από το σύνολο των δωματίων προς το σύνολο των μελών των νοικοκυριών προκύπτουν τα δωμάτια ανά άτομό δηλαδή $(5064/2838) = 1,78$ για την απογραφή του 1991 και $(6187/2982) = 2,07$ για του 2001.

Από τους υπολογισμούς αυτούς συμπεραίνουμε ότι ο διαθέσιμος χώρος που αναλογεί για κάθε άτομο είναι ικανοποιητικός και στο διάστημα 1991 με 2001 παρατηρείται αύξηση του χώρου που αναλογεί σε κάθε πολίτη με άμεση συνέπεια τη καλύτερη διαβίωση του.

Δείκτης Γ.1.2 Κάτοικοι σε μη κανονικές κατοικίες

	Αριθμός	Αναλογία ανά 1000 κατοικίες
Μη Κανονικές Κατοικίες	4	0,023

Πηγή Στοιχείων: Ιδία έρευνα

Ο αριθμός των μη κανονικών κατοικιών είναι πολύ μικρός και αναλογεί σε 2 στις 1000 κατοικίες επομένως στο Δήμο Αρφαρών οι συνθήκες στέγασης των δημοτών κρίνονται πολύ καλές.

Δείκτης Γ.1.3 Άστεγοι ανά 1000 κατοίκους

	Αριθμός	Αναλογία ανά 100 κατοίκους
Άστεγοι	0	0%

Δεν υπάρχουν άστεγοι στο Δήμο Αρφαρών.

Πηγή Στοιχείων: Ιδία έρευνα

Δείκτης Γ1.4 Σύνδεση με βασικά δίκτυα

Η σύνδεση των νοικοκυριών του δήμου με τα βασικά δίκτυα ύδρευσης, ηλεκτρικού, και τηλεφώνου κρίνεται ικανοποιητική σε πολύ μεγάλο βαθμό διότι από μια δειγματοληπτική έρευνα που πραγματοποιήσαμε αν αφαιρέσουμε κάποιες εξοχικές κατοικίες που δεν κατοικούνται μόνιμα σε συντριπτικό ποσοστό όλες οι υπόλοιπες είναι συνδεδεμένες με τα βασικά δίκτυα αυτά.

Επίπεδα Σύνδεσης Νοικοκυριών με:	Ποσοστό
Δίκτυο Ύδρευσης	99,9%
Δίκτυο Ηλεκτρισμού	99,5%
Δίκτυο Τηλεφώνων	97%

Πηγή Στοιχείων: Ίδια Έρευνα

Δείκτης Γ.1.5. Λειτουργικές ελλείψεις κατοικιών

		1991
Ελλείψεις	Αριθμός	Αναλογία
Χωρίς κουζίνα	5	0,36%
Χωρίς λουτρό ή ντους	444	32%
Χωρίς κεντρική θέρμανση	1340	96,8%
Σύνολο κατοικιών	1384	

		2001
Ελλείψεις	Αριθμός	Αναλογία
Χωρίς κουζίνα	44	2,6%
Χωρίς λουτρό ή ντους	171	10,1%
Χωρίς κεντρική θέρμανση	1526	90,2%
Σύνολο κατοικιών	1691	

Πηγή Στοιχείων: Απογραφή Ε.Σ.Υ.Ε. του 1991, 2001

Με βάση τα στοιχεία των απογραφών του 1991 και του 2001 υπάρχουν αρκετές ελλείψεις σε βασικές ανάγκες των σπιτιών του δήμου. Το μεγαλύτερο ποσοστό ελλείψεων παρατηρείται στην κεντρική θέρμανση των σπιτιών και ακολουθεί το λουτρό και η κουζίνα πιθανότατα οι κατοικίες που έχουν αυτές τις ελλείψεις στο

μεγαλύτερο ποσοστό τους είναι εξοχικές και οι ιδιοκτήτες τους τις επισκέπτονται για μικρά χρονικά διαστήματα του έτους συνήθως τους θερινούς μήνες.

Γ.2. ΑΠΟΘΕΜΑ ΚΤΙΡΙΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ

Δείκτης Γ.2.1. Αριθμός και χρήση κτιρίων

	2000	
Χρήση Κτιρίων	Αριθμός	Αναλογία
Κατοικίες	1618	77,5%
Εκκλησίες – Μοναστήρια	51	2,4%
Εργοστάσια – Εργαστήρια	7	0,3%
Σχολικά κτίρια	11	0,5%
Καταστήματα- Γραφεία	22	1%
Σταθμοί αυτοκινήτων	0	0%
Νοσοκομεία κλινικές κτλ.	1	0,04%
Άλλες χρήσεις	376	18%
Σύνολο κτιρίων αποκλειστικής χρήσης	2086	100%

**Πηγή Στοιχείων: Απογραφές Κτιρίων 2000 της
Ε.Σ.Υ.Ε.**

Όπως είναι φυσικό τον κύριο όγκο του ποσοστού κατέχουν τα κτίρια που χρησιμοποιούνται ως μόνιμες κατοικίες, στη συνέχεια ακολουθούν τα κτίρια που χρησιμοποιούνται για διάφορες άλλες χρήσεις και σε πολύ μικρά ποσοστά όλες οι άλλες κατηγορίες. Πρέπει να σημειώσουμε ότι στο διάστημα που μεσολάβησε από την τελευταία απογραφή μέχρι σήμερα έχουν διαμορφωθεί δύο (2) χώροι στάθμευσης αυτοκινήτων έκτασης μισού στρέμματος περίπου ο κάθε ένας.

Δείκτης Γ.2.2. Ηλικία Κτιρίων

	Αριθμός	Αναλογία
Περίοδος κατασκευής προ του 1919	659	30,62%
1919 έως 1945	538	25%
1946 έως 1960	106	4,92%
1961 έως 1970	158	7,34%
1971 έως 1980	225	10,4%
1981 έως 1985	159	7,38%
1986 έως 1990	128	5,94%
1991 έως 1995	82	3,81%
1996 και μετά	48	2,23%
Υπό κατασκευή	39	1,81%
Δε δηλώθηκε	10	0,46%
Σύνολο Κτιρίων	2152	100%

Πηγή Στοιχείων: Απογραφή Κτιρίων 1^{ης}
 Δεκεμβρίου 2000

Τα στοιχεία που αντλούμε από το παραπάνω πίνακα μας δείχνουν ότι πάνω από το 55% των κτιρίων του δήμου έχουν κατασκευαστεί πριν από το 1945 και από το ποσοστό αυτό το 30% η περίοδος κατασκευής είναι πριν το 1919 δηλαδή αριθμούν 88 και πλέον χρόνια κατασκευής αυτά τα κτίσματα θεωρούνται παλιά. Το πλείστον των κτιρίων αυτών διατηρούνται σε αρκετά καλή κατάσταση από επισκευές και συντήρησης των ιδιοκτών τους και μπορούν να χρησιμοποιηθούν για διάφορες χρήσεις.

Όσον αφορά τις ομάδες κτιρίων μετά του 1946 παρατηρείται μια σταθερή διακύμανση με κάποιες αυξομειώσεις στις κατασκευές κτιρίων που πάνω κάτω κυμαίνονται στα ίδια επίπεδα.

Δείκτης Γ.2.3. Τρόπος κατασκευής κτιρίων

Υλικά κατασκευής	Αριθμός	Αναλογία
Μπετόν	415	19,28%
Μέταλλο	0	0%
Ξύλο	0	0%
Τούβλα τσιμεντόλιθο	512	23,79%
Πέτρα	1186	55,11%
Άλλα υλικά	38	1,76%
Δε δηλώθηκε	1	0,04%
Σύνολο Κτιρίων	2152	100%

Πηγή Στοιχείων: Απογραφή Κτιρίων της 1^{ης} Δεκεμβρίου 2000 από την Ε.Σ.Υ.Ε.

Τα μισά και πλέον κτίσματα του Δήμου Αρφαρών το υλικό από το οποίο είναι κατασκευασμένα είναι από πέτρα και αυτό συμβαίνει διότι το ποσοστό αυτό των κτιρίων έχουν ημερομηνία κατασκευής προ του 1946.

Από τη δεκαετία του 1950 και έπειτα άρχισαν να χρησιμοποιούνται υλικά κατασκευής όπως το μπετόν τα τούβλα και άλλα που καθιστούν ανθεκτικότερα τα κτίσματα απέναντι σε σεισμικές δονήσεις.

Δείκτης Γ.2.4 Τύπος Κατοικιών

Τύπος κατοικιών	Αριθμός	Αναλογία
Μόνο ισόγεια (με ή χωρίς υπόγειο)	1449	67,33%
Με 1 όροφο	695	32,29%
Με 2 ορόφους	7	0,32%
Με 3-5 ορόφους	1	0,04%
Με 6 και άνω ορόφους	0	0%
Σύνολο Κατοικιών	2152	100%

Πηγή Στοιχείων: Απογραφή κτιρίων 1^{ης} Δεκεμβρίου 2000 από την Ε.Σ.Υ.Ε.

Στο Δήμο Αρφαρών το μεγαλύτερο μέρος των κτισμάτων είναι ισόγεια και ακόμη ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό κτιρίων με ένα όροφο. Αυτό συμβαίνει διότι ολόκληρη η περιοχή δεν χαρακτηρίζεται πυκνοκατοικημένη λόγω του ότι υπάρχει ικανοποιητική επάρκεια χώρου και αρκετά οικόπεδα.

Δείκτης Γ.2.5. Χρήσεις ή προορισμός χρήσεων κτιρίου

	Αριθμός	Αναλογία
Αποκλειστική χρήση	2086	96,93%
Μεικτή χρήση	66	3,06

Πηγή Στοιχείων: Απογραφή κτιρίων 2000 από την Ε.Σ.Υ.Ε.

Τα ποσοστά που κατέχουν τα κτίρια αποκλειστικής χρήσεως αγγίζουν το 97% με βάση την απογραφή του 2000.

Αυτό το πολύ μεγάλο ποσοστό που κατέχουν οι κατοικίες αποκλειστικής χρήσης στο δήμο οφείλεται κατά κύριο λόγο στο ότι ανήκουν σε ιδιώτες και συνήθως σε μόνιμους κάτοικους του Δήμου Αρφαρών.

Δείκτης Γ.2.6 Μέγεθος Κατοικιών

Μέγεθος Κατοικίας για 1991	Αριθμός	Αναλογία
Με 1 δωμάτιο	68	4,9%
Με 2 δωμάτια	151	10,9
Με 3 δωμάτια	338	24,4%
Με 4 δωμάτια	449	32,4%
Με 5+ δωμάτια	378	27,3%
Σύνολο Κατοικιών	1384	100%
Σύνολο δωματίων	5276	
Μέσος Αριθμός δωματίων	3,8	

Με τη βοήθεια των παραπάνω στοιχείων γίνεται ανάλυση στο μέγεθος των νοικοκυριών που κατοικούν σε κανονικές κατοικίες.

Από την έρευνα αυτή προκύπτει ότι οι περισσότερες κατοικίες αποτελούνται από 4 δωμάτια και ακολουθούν αυτές με 5 και στη συνέχεια με 3 δωμάτια, τα στοιχεία αυτά δείχνουν ότι υπάρχει αρκετός διαθέσιμος χώρος για κάθε άτομο.

Από την απογραφή του 2001 έχουμε:

Μέγεθος Κατοικίας	Αριθμός	Αναλογία
Με 1 δωμάτιο	64	3,7%
Με 2 δωμάτια	186	11%
Με 3 δωμάτια	423	25%
Με 4 δωμάτια	548	32%
Με 5+ δωμάτια	470	27,7%
Σύνολο Κατοικιών	1691	100%
Σύνολο δωματίων	6435	
Μέσος Αριθμός δωματίων	3,8	

Πηγή Στοιχείων: Ε.Σ.Υ.Ε. Απογραφές Πληθυσμού 1991, 2001

Από τα στοιχεία του παραπάνω πίνακα παρατηρούμε ότι και στην απογραφή του 2001 το μεγαλύτερο ποσοστό κατέχουν οι κατοικίες με 4 δωμάτια και οι αναλογίες και στις υπόλοιπες ομάδες κυμαίνονται στα ίδια επίπεδα.

Γ3. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Δείκτης Γ 3.1 Διαχείριση Υγρών Αποβλήτων

Α. Καμία Επεξεργασία	100%
Β. Πρωτ/θμια Επεξεργασία	Όχι
Γ. Δευτ/θμια Επεξεργασία	Όχι
Δ. Τριτ/θμια Επεξεργασία	Όχι

Στην περιοχή του Δήμου Αρφαρών δεν υπάρχουν δίκτυα αποχέτευσης, ούτε και εγκαταστάσεις βιολογικού καθαρισμού στην ευρύτερη περιοχή.

Στα μελλοντικά σχέδια του δήμου είναι η κατασκευή αποχετευτικού δικτύου αρχικά για την έδρα του δήμου και στην συνέχεια στα ημιορεινά και πεδινά Δ.Δ. Στα ορεινά διαμερίσματα είναι σχεδόν αδύνατη η τυχόν επέκταση δικτύου αποχέτευσης λόγω της μορφολογίας του εδάφους.

Δείκτης Γ.3.2. Παραγωγή Στερεών Αποβλήτων

Όγκος (σε κυβικά μέτρα ετησίως περίπου)	3200
Βάρος (σε τόνους ετησίως περίπου)	1500

Πηγή Στοιχείων: Τεχνική Υπηρεσία Δ. Αρφαρών

Δείκτης Γ.3.3. Συλλογή απορριμμάτων

A. Ποσοστό Νοικοκυριών με Τακτική Συλλογή Απορριμμάτων	95%
B. Μέσος Αριθμός Συλλογής Απορριμμάτων ανά μήνα	9,5%
Γ. Ποσοστό Συλλεγόμενων Απορριμμάτων με το Σύστημά των Κάδων	100%

Πηγή Στοιχείων: Ιδία Έρευνα

Στους Δήμους Αρφαρων, Θουρίας και Άριος τα απορρίμματα συλλέγονται με ένα απορριματοφόρο όχημα κατά το πλείστον δύο φορές την εβδομάδα στην έδρα του δήμου και στα υπόλοιπα δ.δ μία φορά την εβδομάδα.

Η συλλογή των σκουπιδιών από τα απορριματοφόρο όχημα γίνεται σε ποσοστό 100% με το σύστημα των κάδων σε όλα τα δημοτικά διαμερίσματά του δήμου.

Δείκτης Γ.3.4 Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων

Α. Σε χωματερές	100%
Β. Καύση	0%
Γ. Σε χώρους υγειονομικής ταφής	0%
Δ. Ανακύκλωση	0%

Πηγή Στοιχείων: Τεχνική Υπηρεσία Δ. Αρφαρών

Στα όρια του δήμου Αρφαρών δεν υφίσταται χώρος υγειονομικής ταφής απορριμμάτων και τα στερεά απόβλητα των δήμων Αρφαρών Αρίος και Θουρίας μέσα από μια διαδημοτική συνεργασία μεταφέρονται σε χωματερές της ευρύτερης περιοχής του νομού Μεσσηνίας.

Στερεά Απόβλητα ανά κάτοικο	$1500/3212=0.46$
-----------------------------	------------------

Σε κάθε ένα κάτοικο του δήμου κατά μέσο όρο αντιστοιχούν 0,46 τόνοι απορριμμάτων ετησίως.

ΜΕΡΟΣ IV
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

1. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Έπειτα από την έρευνα που πραγματοποιήθηκε στο Δήμο Αρφαρών στους τομείς: Πληθυσμού, Στέγης και Περιβάλλοντος έγινε επεξεργασία στα στοιχεία αυτά με αποτέλεσμα να εμφανιστούν κάποιοι δείκτες που παρουσιάζουν την γενική εικόνα του δήμου και τα διάφορα προβλήματα που αναδύονται μέσα από την ερευνά στους τομείς αυτούς.

1.1 Οικονομική Δραστηριότητα

✓ Σε όλα τα δ.δ ο μεγαλύτερος αριθμός των κατοίκων απασχολείται με τον πρωτογενή τομέα (γεωργία, κτηνοτροφία). Συνήθως οι κτηνοτροφικές μονάδες είναι παλιού τύπου και δεν έχουν εκσυγχρονιστεί ακόμη ανάλογα με τις ευρωπαϊκές προδιαγραφές όσον αφορά τις κτιριακές υποδομές, αυτό συμβαίνει διότι οι μονάδες αυτές χαρακτηρίζονται μικρής παραγωγικότητας και οι ιδιοκτήτες τους δεν έχουν τη δυνατότητα άμεσης επέκτασης τους. Ο τομέας της γεωργίας σιγά σιγά μαραζώνει λόγω της τάσης φυγής των νέων από την ύπαιθρο για ένα καλύτερο αύριο σε κάποιο αστικό κέντρο τις περισσότερες φορές.

✓ Ένα αρκετά σημαντικό ποσοστό των δημοτών δραστηριοποιείται στον δευτερογενή τομέα παραγωγής που όμως οι περισσότεροι ασχολούνται με

οικοδομικές εργασίες και ένα ελάχιστο ποσοστό δραστηριοποιείται στη βιοτεχνία – βιομηχανία.

✓ Η υποδομή τουριστικών εγκαταστάσεων είναι σχεδόν ανύπαρκτη ενώ υπάρχουν περιοχές ιδιαίτερου φυσικού κάλλους και ιστορικής σημασίας.

1.2 Απασχόληση

Το πρόβλημα της ανεργίας είναι ορατό στο Δήμο Αρφαρών και γίνεται όλο και εντονότερο με τη πάροδο του χρόνου.

Οι νέοι λόγω της αδυναμίας εύρεσης εργασίας στην ευρύτερη περιοχή αναγκάζονται να φεύγουν για διάφορους προορισμούς αναζητώντας μια καλύτερη τύχη. Οι μηχανισμοί συγκράτησης της νεολαίας είναι ανύπαρκτοι με τα ανάλογα αποτελέσματα.

1.3 Πληθυσμός

Στις τελευταίες απογραφές παρατηρείται μια μικρή αύξηση του πληθυσμού κυρίως λόγω της εγκατάστασης δημοτών που η καταγωγή τους δεν είναι από την περιοχή του δήμου με όχι όμως καθησυχαστικούς ρυθμούς γιατί αν γίνει σύγκριση με την απογραφή του 1971 και τις προηγούμενες δεκαετίες ο πληθυσμός ήταν πολύ μεγαλύτερος.

Οι γεννήσεις παρουσιάζουν σταδιακή μείωση με αποτέλεσμα να είναι πολύ έντονο το φαινόμενο της υπογεννητικότητας .

Η αύξηση των ατόμων της τρίτης ηλικίας (65+) σε αντίθεση με τις γεννήσεις διαμορφώνει μια κοινωνία γερόντων .

Η υπεροχή του ανδρικού φύλου σε σχέση με το γυναικείο δυσχεραίνει τη δημιουργία νέων νοικοκυριών με όλα τα συνακόλουθα που επιφέρει η κατάσταση αυτή.

1.4 Τεχνικές υποδομές

1.4.1 Δίκτυο Ύδρευσης

- ❖ Ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό του δικτύου ύδρευσης αποτελείται ακόμη από σωλήνες αμιάντου κάτι που είναι επιβλαβές για τη δημόσια υγεία.
- ❖ Στο δίκτυο που είναι κατασκευασμένο από αμιάντο λόγω της παλαιότητας του υπάρχουν σπασίματα των σωλήνων κάποιες φορές με αποτέλεσμα μικρές διακοπές της υδροδότησης.

1.4.2 Οδικό Δίκτυο

- ❖ Η διαπλάτυνση και το κόψιμο κάποιων κορμών δέντρων είναι υποχρεωτική και πρέπει να γίνει άμεσα από τις αρμόδιες υπηρεσίες.
- ❖ Σε πολλά σημεία του οδοστρώματος έχουν δημιουργηθεί λακκούβες και βυθίσεις που μπορούν να προκαλέσουν διαφόρων ειδών ζημιές στα οχήματα αλλά και τροχαία ατυχήματα.

- ❖ Το γενικότερο συμπέρασμα για τη κατάσταση του οδικού δικτύου είναι ότι σε πολλά σημεία αλλά και τμήματα του χρειάζονται έργα επισκευών και συντήρησης του όσο το δυνατόν γρηγορότερα.

1.4.3 Δίκτυο Αποχέτευσης

Σε κανένα δημοτικό διαμέρισμα δεν υπάρχει αποχετευτικό δίκτυο και τα υγρά απόβλητα καταλήγουν σε βόθρους .

1.5 Κοινωνική Υποδομή

1.5.1 Πολιτισμός

- Οι δημότες ο καθένας με το δικό του τρόπο στο συντριπτικό ποσοστό τους κάνουν προσπάθειες για τη προαγωγή του πολιτισμού του τόπου τους αλλά και γενικότερα, στη προσπάθεια αυτή πρέπει να σταθούν με περισσότερο ζήλο οι αρμόδιοι φορείς της τοπικής κοινωνίας και γενικότερα του κράτους.
- Οι δραστηριότητες και οι εκδηλώσεις όσον αφορά το πολιτισμό του δήμου πρέπει να ενταθούν για να αναδειχθεί με το καλύτερο δυνατό τρόπο η κληρονομιά αυτή.
- Το υπάρχον πνευματικό κέντρο στην έδρα του δήμου μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τακτικότερες συνεστιάσεις και εκδηλώσεις με σκοπό τη καλύτερη προβολή του πολιτισμού της ευρύτερης περιοχής του Δήμου Αρφαρών.

1.5.2 Αθλητικές Εγκαταστάσεις

- Οι χώροι άθλησης των δημοτών δεν είναι επαρκείς διότι σε δύο μόνο δημοτικά διαμερίσματα υπάρχουν γήπεδα ποδοσφαίρου και μόνο στα Αρφαρά στεγάζεται αίθουσα κλειστού γυμναστηρίου.
- Στα μισά δημοτικά διαμερίσματα υπάρχουν υπαίθρια γήπεδα μπάσκετ.

- Το γήπεδο ποδοσφαίρου του δ.δ. Πλατέος δεν έχει χλοοτάπητα κάτι που διατρέχει αρκετούς κινδύνους για τους αθλητές.

1.6 Κτιριακές Υποδομές

1.6.1 Η παλαιότητα των κτιρίων

Πάνω από το 50% των κατοικιών στο δήμο έχουν κατασκευαστεί πριν το 1945 αυτά τα κτίσματα δεν θεωρούνται πλήρως ανθεκτικά σε ενδεχόμενο ισχυρών σεισμικών δονήσεων κυρίως λόγω των υλικών κατασκευής τους.

1.7 Ποιότητα Ζωής

1.7.1 Προσβασιμότητα

- Μόνο δύο δημοτικά διαμερίσματα το Πήδημα και το Πλατύ συνδέονται με γραμμή λεωφορείων του ΚΤΕΛ Μεσσηνίας με την έδρα του δήμου σε τακτά χρονικά διαστήματα. Η μετακίνηση των δημοτών που δεν διαθέτουν Ι.Χ. των υπόλοιπων δ.δ. γίνεται με ταξί ή και με τα πόδια κάποιες φορές.
- Τους χειμερινούς κυρίως μήνες οι μετακινήσεις δυσκολεύουν περισσότερο λόγω των κακών καιρικών συνθηκών και οι δημότες που ένα μεγάλο μέρος από αυτούς είναι μεγάλης

ηλικίας αντιμετωπίζουν προβλήματα στις μετακινήσεις τους .
Ένα τοπικό μέσο μεταφοράς θα καλυτέρευε κατά μεγάλο
βαθμό την υπάρχουσα κατάσταση.

2. Προτάσεις

Έγινε αναφορά στις σημαντικές αδυναμίες και προβλήματα που υφίστανται στη περιοχή του Δήμου Αρφαρών. Κρίνεται απαραίτητη για τη συνέχιση της υπάρξεως αρχικά αλλά και της προοδευτικής πορείας που θα πρέπει να έχει ο δήμος, μια στρατηγική ενιαίου χαρακτήρα που σκοπό θα έχει τη σωστή διαχείριση των είδη υπάρχοντων προβλημάτων αλλά και τη πρόληψη και άμεση αντιμετώπισή τυχόν νέων απειλών που θα θέτουν σε κίνδυνο την ομαλή πορεία και εξέλιξη του δήμου.

2.1 Τεχνικές Υποδομές

2.1.1 Νερό και Δίκτυο Ύδρευσης

A) Άμεση προτεραιότητα της δημοτικής αρχής πρέπει να είναι η όσο το δυνατόν γρηγορότερη αντικατάσταση του δικτύου ύδρευσης που παραμένει ένα μέρος του να αποτελείται από σωλήνες αμιάντου γιατί τίθεται σε άμεσο κίνδυνο η δημόσια υγεία των δημοτών και επισκεπτών της περιοχής.

B) Ο έλεγχος που διενεργείται όσον αφορά τη ποιότητα του νερού να πραγματοποιείται ανά τακτικότερα χρονικά διαστήματα έτσι ώστε να εξασφαλίζεται με το καλύτερο δυνατό τρόπο η ποιότητα του.

Γ) Οι υδάτινοι πόροι της περιοχής και κυρίως οι πηγές του Αγίου Φλώρου πρέπει να αξιοποιηθούν με τον κατάλληλο τρόπο που θα

δίνεται η δυνατότητα επέκτασης των αρδευόμενων εκτάσεων με απώτερο σκοπό τη γενικότερη ανάπτυξη της περιοχής.

2.1.2 Οδικό Δίκτυο

Τα προβλήματα που υπάρχουν στον οδικό άξονα του δήμου χρήζουν άμεσης αντιμετώπισης και αυτά είναι:

- 1) Διαπλάτυνση σε πολλά τμήματα του οδικού δικτύου.
- 2) Επισκευή και κάλυψη με ασφαλτο σε αρκετά σημεία με λακκούβες και κόψιμο κορμών δένδρων που εξέχουν σε πολλά σημεία.
- 3) Συντήρηση της υπάρχουσας αγροτικής οδοποιίας και σε μερικά σημεία διάνοιξη παλαιών μονοπατιών που έχουν κλείσει με τη πάροδο του χρόνου.

2.1.3 Αποχετευτικό δίκτυο

Από τη μη ύπαρξη αποχετευτικού δικτύου στο δήμο αρκετές φορές παρουσιάζονται προβλήματα όπως διαρροές βόθρων κάτι που δύναται να θέσει σε κίνδυνο την υγεία των δημοτών και όχι μόνο.

Αλλά και για διάφορους άλλους λόγους είναι απαραίτητη η κατασκευή αποχετευτικού συστήματος που θα καλύπτει τουλάχιστον τις πεδινές και ημιορεινές περιοχές του Δήμου Αρφαρών.

2.2 Οικονομικές Δραστηριότητες

Η οικονομική κατάσταση των δημοτών του δήμου δύναται να βελτιωθεί αν δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στους παρακάτω τομείς:

A) Στήριξη μέσω της σωστής προβολής και διαφήμισης των ντόπιων προϊόντων.

B) Οργάνωση και συσπείρωση του αγροτικού συνεταιρισμού και συνεργασία με άλλους συνεταιρισμούς για τη δυναμικότερη αντιμετώπιση των προβλημάτων.

Γ) Καλύτερη προστασία των διατηρητέων μνημείων της περιοχής και λεπτομερή ανάδειξη της ιστορικής σημασία τους.

Δ) Προστασία του περιβάλλοντος και του φυσικού κάλλους της ευρύτερης περιοχής

E) Κατασκευή τουριστικών καταλυμάτων και λεπτομερή ανάδειξη του τουριστικού πλούτου καθ' όλη την έκταση του δήμου.

2.3 Ποιότητα Ζωής Δημοτών

2.3.1 Συγκοινωνίες

Προτείνεται:

Τα δρομολόγια των λεωφορείων του Κ.Τ.Ε.Λ. του νομού να εξυπηρετούν τις ανάγκες των μετακινήσεων των δημοτών με το να επισκέπτονται σε τακτικότερα χρονικά διαστήματα τόσο την έδρα του δήμου όσο και τα δ.δ. Επίσης η απόκτηση ενός μικρού τύπου

λεωφορείου από το δήμο θα συνέβαλε σε πολύ μεγάλο βαθμό στη λύση του προβλήματος αυτού.

2.4 Κοινωνικές Υποδομές

2.4.1 Αθλητικές εγκαταστάσεις

Στους χώρους άθλησης η κατάσταση είναι μέτρια και μπορεί να βελτιωθεί σε ικανοποιητικότερο βαθμό με τις παρακάτω προτάσεις:

- A) Κατασκευή γηπέδων σε όλα τα δ.δ
- B) Δημιουργία κλειστού τύπου γυμναστηρίων στα μεγαλύτερα τουλάχιστον σε πληθυσμό δ.δ.
- Γ) Κατασκευή γηπέδων ποδοσφαίρου (5 X 5)
- Δ) Κατασκευή γηπέδων και άλλων αθλημάτων όπως βόλεϊ, μπάσκετ ,τένις κτλ.

2.4.2 Πολιτισμός και Ιστορία

Η ιστορικότητα και η πολιτιστική κληρονομιά της περιοχής είναι πολύ μεγάλης σημασίας και πρέπει να γίνονται σε μεγαλύτερο βαθμό οι απαιτούμενες ενέργειες από τους αρμοδίους με τη συνεισφορά όλων μας για τη σωστή προβολή και ανάδειξη του τόπου αυτού.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Συνοψίζοντας σε λίγες γραμμές τις συγκρίσεις, τις στατιστικές αναλύσεις και τα συμπεράσματα που προέκυψαν από την έρευνα που πραγματοποιήσαμε στο Δήμο Αρφαρών μπορούμε να καταλήξουμε στο εξής:

Η ευρύτερη περιοχή του Δήμου Αρφαρών αποτελείται από πλούσιο υλικό όσον αφορά την ιστορικότητα της, τους ανθρώπους που την κατοικούν, την ομορφιά από τα πολλά σημεία απείρου φυσικού κάλλους και τις αρκετά μεγάλες εκτάσεις του πρωτογενή τομέα παραγωγής.

Αν όλα τα παραπάνω προτερήματα της περιοχής αυτής συνδυαστούν και συνεργαστούν με ορθολογικότερο τρόπο μεταξύ τους δεν έχουν παρά μόνο, να αποδώσουν μεγάλης κλίμακας οικονομικής, πολιτιστικής και πνευματικής ανάπτυξης στον τόπο αυτό και να τον καταστήσουν πόλο έλξης, εξερεύνησης αλλά και μάθησης για κάθε επισκέπτη.

Τέλος αν πραγματοποιηθούν όλα τα παραπάνω θα λέγαμε ότι η παρουσία και η υγιείς πρόοδος του Δήμου Αρφαρών δε μπορεί παρά να είναι συνεχείς.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Δήμος Αρφαρών
- Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδας
- Οδηγός Εκπόνησης Ολοκληρωμένων Τοπικών Προγραμμάτων Βιώσιμης Ανάπτυξης σε εφαρμογή της Habitat Agenda, ΔΕΠΟΣ / ΥΠΕΧΩΔΕ 2002
- [http:// www. dimosarfaron.gr](http://www.dimosarfaron.gr)